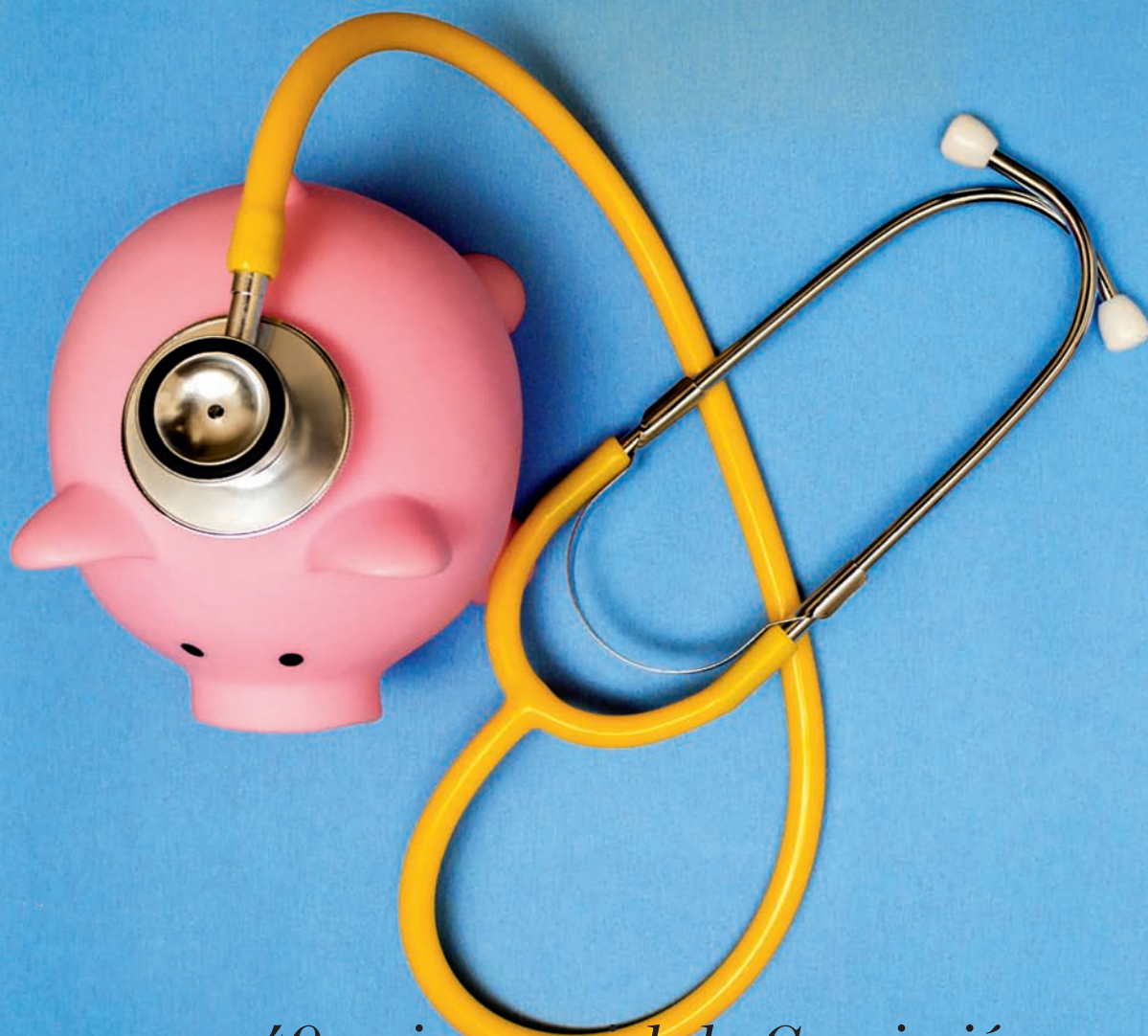

l'economista **CE**

COL·LEGI D'ECONOMISTES DE CATALUNYA

40 aniversari de la Comissió **d'Economia de la Salut**

Entrevista amb

Roberto Fernández

President de la Conferència de Rectors
de les Universitats Espanyoles (CRUE)

*“La cooperació entre universitats
i empreses ha de ser una
qüestió d'Estat”*

Smart Banking

- ✓ Obtenció de **finançament bancari**
- ✓ Préstecs a **llarg termini** per liquiditat i **sense avals personals**
- ✓ Tramitació de **préstecs públics** (ENISA, CDTI, ICF...)
- ✓ Finançament de factures de l'**administració pública**
- ✓ Gestió de **renovacions** de finançament de circulat

Consulta'ns
com ser
col·laborador

Kreedit[®]
finançament empresarial

Passeig de Gràcia, 54, 5a. C
08007 Barcelona
T. 934 675 641 · info@kreedit.com
www.kreedit.com

Soci protector

ACCID

Associació Catalana
de Comptabilitat i Direcció

Promotor financer de

Institut Català
de Finances

*"Volem ser la corredoria independent
de la seva empresa en la contractació
del finançament bancari"*

El Col·legi batega a bon ritme. L'Agenda que rebem periòdicament és ben plena d'actes de tota mena i que es desenvolupen en tot l'àmbit d'actuació territorial. A títol indicatiu, vull assenyalar que en el primer semestre de l'any s'han celebrat 90 activitats, sense comptar les retransmissions per videoconferència a les diferents seus col·legials —que doblarien el nombre d'activitats organitzades— ni els cursos o seminaris de l'Aula d'Economia.

Avancem en el disseny de les diverses línies del nostre programa de govern que han de constituir tot un pla director de desenvolupament corporatiu. L'hem iniciat escoltant una extensa i variada polifonia del que anomenen “les veus del Col·legi” i també de fora, que, juntes, ens mostren quin ha de ser el seu millor desplegament. Tot seguit, voldria centrar l'atenció en tres aspectes de diferent textura cadascun que són la mostra de la nostra acció de govern i que fan referència a la sostenibilitat financera del Col·legi, a la voluntat de servei a la societat i al creixent prestigi institucional.

El primer aspecte té caràcter de gestió interna i fa referència a l'endeutament. Es tracta de fer-lo sostenible en el temps. Cal primer, però, recordar que quan els òrgans de govern van decidir fer una nova seu social corporativa, Banc de Sabadell va ser l'entitat financera que va fer costat al Col·legi. Gràcies al seu suport financer es va poder efectuar la compra del solar i la posterior construcció (on hi havia l'antic Caspolino, que és a l'imaginari de gairebé tothom a Barcelona). I quan vam necessitar fer una ampliació creditícia, el mateix banc també ho va fer possible, això sí, afegint com a garantia, a més de la nova seu, les altres tres seus territorials. El termini d'amortització del crèdit finalitza l'any 2032 i el tipus d'interès era variable, amb un diferencial sobre l'euríbor i amb una quota mensual creixent al llarg del temps.

La nova Junta de Govern va creure convenient que el Col·legi no hauria d'incórrer en risc de tipus d'interès, que la quota fos constant al llarg del temps—per no traslladar als que ens succeeixin la càrrega del deute— i, finalment, atès el menor saldo pendent, poder alliberar de gravamen les tres seus territorials. Per tot plegat, vam entrar en converses amb Banc Sabadell per fer-ho possible. En aquest sentit, ens plau moltíssim informar-vos que, el divendres 31 de maig, el degà, juntament amb el vicedegà i amb representants d'aquesta entitat financera, vam signar l'escriptura per la qual el tipus d'interès variable s'ha convertit a fix d'ara endavant, fins a l'amortització total del préstec; passi el que passi amb els tipus d'interès, el cost financer serà sempre fix sobre el capital pendent. La quota mensual (comprendiva d'interessos i amortització del capital) serà fixa, i les tres seus territorials de Girona, Lleida i Tarragona estan lliures de càrregues.

***D'ara endavant,
el cost financer del
crèdit amb el Sabadell
serà sempre fix sobre
el capital pendent***

Anton Gasol
*Degà del Col·legi
d'Economistes
de Catalunya*

El segon aspecte és relatiu a la disposició del Col·legi per oferir el nostre auditori quan hi hagi assumptes d'interès general, com ho van ser les passades eleccions estatals, municipals, europees i, fins i tot, les relatives a la Cambra de Comerç de Barcelona, pel seu interès en l'àmbit empresarial tant relacionat amb la nostra activitat professional com col·legial. Es van convidar els representants dels partits presents en els diferents processos electorals i en el teixit empresarial a participar en successives taules rodones que tenien com a objectiu donar a conèixer els continguts dels programes econòmics de les candidatures. El format consistí en què, per a cada taula rodona, el Col·legi feu una selecció *ad hoc* d'economistes en funció del tipus d'elecció —tants economistes com candidats—, que formularen tandes de preguntes contextualitzades a cadascun dels candidats i

que havíem fet arribar prèviament als destinataris. L'objectiu era que els candidats tinguessin l'oportunitat de traslladar el màxim de propostes programàtiques a l'auditori. Un format que donà com a resultat unes taules rodones dinàmiques, propositives, ordenades i sense retrets, i que foren molt ben valorades pels participants.

I, finalment, un tercer aspecte que posa de relleu el creixent prestigi del

Col·legi d'Economistes. Es tracta de la invitació que el director de la representació de la Comissió Europea a Barcelona, Ferran Tarradellas, ens va fer arribar perquè una representació significativa del Col·legi féssim una visita informativa a la Comissió Europea i, de retruc, també al Parlament Europeu. La Delegació, que farem la visita durant la primera quinzena de juliol, estarà formada per una representació de membres de la Junta de Govern, de diferents Comissions de treball i de Col·legiats de mèrit.

Us ho contarem amb tota mena de detalls al proper número de l'*Informatiu de l'economista*. ■

Junta de Govern

Degà: Anton Gasol Magriñà

Vicedegà: Oriol Amat i Salas

President de la seu de Girona:

Lluís Bigas de Llobet

President de la seu de Lleida:

Josep Maria Riu Vila

President de la seu de Tarragona:

Miquel Àngel Fuster Gómez del Campo

Secretari: Xavier Subirats i Alcoverro

Tresorera: Carmen García Jarque

Interventor: Benito García Débora

Vocals: Alfred Albiol Paps, Emilio Álvarez

Pérez-Bedia, Maria Josep Arasa Alegre,

Elisabet Bach Oller, Carme Casablanas

Segura, José Ignacio Cornet Serra,

Berta Ferrer Berta, Jaume Menéndez

Fernández, Miquel Morell Deltell,

Ester Oliveras Sobrevias, Ivan Planas

Miret i Sofia Rodríguez Rico

Consellers: Jesús Álvarez Rabanal, Arnau Farré Andreu, Carlos Puig de Travy i Eduard Soler Villadelprat

Comitè Editorial

Oriol Amat Salas, Maria Josep Arasa

Alegre, Raimon Casanellas Bassols, Martí

García Pons, Anton Gasol Magriñà, Maurici

Olivé Riu, Ester Oliveras Sobrevias, Carlos

Puig de Travy i Lluís Santaló Bel

Edita

Col·legi d'Economistes de Catalunya

Fotografia: Col·legi d'Economistes de Catalunya

Publicitat: Gecap, SL
comercial@coleccionomistes.cat

Disseny i producció editorial:

ZETACORP-Publicacions Corporatives
(Grupo Zeta), Consell de Cent, 425.
08009 Barcelona. Tel. 932 279 416

Distribució: Ediciones Reunidas, SA

Dipòsit legal: B-36694-1989

ISSN: 2385-5983

El Col·legi no assumeix ni es fa responsable del contingut dels anuncis publicats. Les opinions recollides en els textos publicats a l'Informatiu pertanyen exclusivament als seus autors. L'opinió oficial del Col·legi l'expressa la Junta de Govern com a òrgan de govern de la institució.

Barcelona Plaça Gal·la Placidia, 32.
08006 Barcelona. Tel. 934 161 604
cec@coleccionomistes.cat

Girona Joan Maragall, 44, entl. 3a
17002 Girona. Tel. 972 214 533
girona@coleccionomistes.cat

Lleida Pere Cabrera, 16, 1r G
25001 Lleida. Tel. 973 210 633
lleida@coleccionomistes.cat

Tarragona Rambla Nova, 58-60, 5è A
43004 Tarragona. Tel. 977 217 042
tarragona@coleccionomistes.cat

24
28
34
38
44

Notícies

Comissió d'Economistes Sèniors:
cinc anys del cinefòrum

El Col·legi en el territori

Girona, Tarragona i Lleida

Formació continuada

29è Màster d'Especialització
Tributària

Treballem en grup

Recull d'activitats

Treballem en grup

Comissió de Comptabilitat: el
"canvi de pantalla" de la
comptabilitat

20

Gent de casa:
Montserrat
Cánovas

16

Actualitat econòmica:
els valors del mercat
laboral del futur

6

L'interès més alt:
40 aniversari
d'Economia de la Salut

32

Formació base:
entrevista a Roberto
Fernández, catedràtic
de la UdL

26

Obeoalimentària.
Segona jornada
Bioeconomia:
Bioeconomia de les
infraestructures
verdes

40 ANYS DE LA COMISSIÓ D'ECONOMIA DE LA SALUT

Fa quatre dècades, un grup de joves economistes va presentar una ponència sobre el paper dels economistes en els serveis sanitaris i socials. Aquella iniciativa va ser l'origen de tota una plataforma per impulsar el desenvolupament de l'Economia de la Salut a Catalunya.

LLUÍS BOHIGAS

President de la Comissió d'Economia de la Salut del Col·legi d'Economistes de Catalunya

El mes de maig de l'any 1979, el Col·legi va celebrar al Palau de Congressos de Barcelona, el 1r Congrés d'Economia i Economistes de Catalunya. Un grup d'economistes joves vam presentar una ponència sobre el paper de l'economista als serveis sanitaris i socials. El Col·legi, i especialment el seu degà, Francesc Raventós, es va interessar per la iniciativa i va crear l'any 1979 una Comissió Col·legial que es va denominar "Comissió d'Economistes de la Salut".

Gràcies a aquesta iniciativa, de la qual enguany celebrem el 40è aniversari, vam poder gaudir d'una plataforma per impulsar el desenvolupament de l'Economia de la Salut a Catalunya.

La primera activitat de la Comissió va ser organitzar les 1es Jornades d'Economia de la Salut, que es van celebrar els dies 5 i 6 de desembre de 1980 sota el lema "La uti-

lització de l'anàlisi econòmica en els serveis sanitaris".

Les va inaugurar el doctor Felip Solé Sabarís, regidor de Sanitat de l'Ajuntament de Barcelona, i les va clausurar el doctor Josep Laporte, Conseller de Sanitat. Es van presentar 9 ponències i 12 comunicacions, i hi van assistir 160 persones, la majoria provinents de la gestió hospitalària.

Les Jornades ens van permetre contactar amb economistes espanyols, francesos, italians i portuguesos, amb els quals després vam teixir amistats de llarga durada. Però, sobretot, les 1es Jornades ens van permetre descobrir que hi havia eines conceptuals per entendre un sistema sanitari públic: les característiques especials del producte salut, la informació desigual entre pacient i metge, les fallades del mercat, les motivacions professionals, etcètera.

L'economia de la salut no era una finalitat en si mateixa sinó un instrument per millorar els serveis sanitaris, i era el punt de trobada conceptual entre les diferents activitats professionals que s'agrupaven a la Comissió. Vam canviar el nom de la Comissió d'Economistes de la Salut per Comissió d'Economia de la Salut.

El paper del Col·legi d'Economistes de Catalunya es únic dins l'Estat espanyol. Cap altre Col·legi hi va donar suport com el nostre. De fet, el desenvolupament de l'economia de la salut a l'Estat es va fer a través de l'Associació d'Economia de la Salut (AES), que vam fundar nosaltres i que hi va permetre l'entrada d'economistes, metges i altres professionals sanitaris.

El naixement de l'economia de la salut aquí va ser molt diferent d'altres països, per exemple, al Regne Unit. Allà van ser professors universitaris els qui van aplicar les eines de

l'economia del benestar al territori de la salut. Aquí l'interès per l'economia de la salut es va produir en un col·legi professional i com una necessitat compartida entre gestors hospitalaris, gestors públics i la indústria farmacèutica, és a dir, com una activitat de suport professional. Potser per això aquí sempre ens hem preguntat: "Per a què serveix l'economia de la salut?" i "ha influït en la política sanitària?" Aquestes preguntes no se les fan mai al Regne Unit. Allà, quan l'eco-

nomia de la salut no s'utilitza en els serveis sanitaris, és culpa dels serveis sanitaris, no de la universitat!

Una altra diferència va ser el moment històric: vam néixer en el postfranquisme, en un moment de canvis i reformes, on volíem tancar una dictadura i començar una democràcia. En aquell moment tot estava en revisió, canviar la sanitat pública amb eines de racionalitat econòmica era profundament revolucionari.

Per celebrar els 40 anys de la Comissió hem organitzat dues taules on els ponents Joan Artells, Anna García-Altés, Roser Fernández, Guillem López Casasnovas, Vicente Ortun, Ivan Planas i Joan Rovira van explicar la seva

“*Les 1es Jornades d'Economia de la Salut ens van permetre descobrir que hi havia eines conceptuais per entendre un sistema sanitari públic*”

experiència personal. Les ponències estan recollides a les pàgines següents.

L'acte final va ser una taula presidida per l'Honorable Consellera Alba Vergés i el degà Anton Gasol, on es va presentar la història de la Comissió per part de Francesc Ravenós i Marisol Rodríguez. Es va fer un homenatge als responsables de la Comissió durant aquest període i una especial dedicatòria a la figura de Josep Fité. Les conferències del catedràtic Andreu Mas-Colell sobre l'economia i l'estat del benestar, de l'Il·lustríssim Xavier Trias i de l'Honorable Consellera Alba Vergés sobre la política i la salut van donar pistes per al futur. La taula va felicitar la Comissió pels 40 anys passats i la va animar a continuar en el futur. ■

L'ECONOMIA DE LA SALUT

El director de l'Àrea de Recursos Econòmics del Servei Català de la Salut aprofundeix en la definició d'aquesta disciplina, la seva transversalitat i els avenços que ha fet possible en el camp de la gestió.

IVAN PLANAS

Director de l'Àrea de Recursos Econòmics del Servei Català de la Salut i membre de la Comissió d'Economia de la Salut del Col·legi d'Economistes de Catalunya

L'economia de la salut, segons *The Health Economics Handbook* (Kielhorn i Graf von der Schulenburg, 2000), és la disciplina que analitza els factors econòmics de la indústria sanitària, utilitzant mètodes i instruments de l'economia (teoria del comportament microeconòmic, política reguladora i teoria d'economia política) i la medicina (epidemiologia i disciplines especialitzades).

Aquesta intersecció amb els camps més propers de la medicina ha fet que en molts casos les innovacions hagin vingut d'especialistes d'ambdós camps indistintament. De fet, a l'Estat espanyol, l'Associació d'Economia de la Salut (AES) i la Societat Espanyola de Salut Pública (ESPAS) sempre han anat de la mà.

El llibre també parla de dues aproximacions (teoria positiva i normativa) i de dos subdisciplines, farmacoeconomia i *Outcomes Research*.

Una altra definició o descripció interessant i important per a la rellevància de l'obra és la que realitza el *Handbook of Health economics* (editat per Anthony J. Culyer i Joseph P. Newhouse). Aquest monogràfic descriu l'economia de la salut com un camp aplicat de l'economia, i dibuixa la seva inspiració teòrica principalment a partir de quatre àrees tradicionals de l'economia: finances i assegurances, organització industrial, treball i finances públiques.

Alguns dels treballs més útils només utilitzen conceptes econòmics essencials, però requereixen un coneixement detallat de les tecnologies i les institucions sanitàries. La recerca orientada a la política té un paper important i molts articles rellevants es publiquen en revistes llegides per metges.

L'economia de la salut també ha estat una subdisciplina notablement reeixida en contribuir a la disciplina principal en àmbits com la teoria del capital humà, la mesura i valoració de resultats, l'anàlisi de la relació cost-efectivitat, el mètode econòmic, els fonaments de l'economia del benestar i en les teories dels principals agents, la informació asimètrica, la teoria dels mercats incomplets o la inducció de demanda pel proveïdor.

De fet, es podria dir que aquesta transversalitat o alimentació mútua de subdisciplines també ha estat en camí invers o complementari, com quan l'International Health Economics Association (IHEA), l'any 2000, va donar el prestigiós premi Kenneth J. Arrow a Will Dow, Tomas J. Philipson i al català Xavier Sala-i-Martin per l'article "Lon-

“La interacció de l'economia amb els camps més propers de la medicina ha fet que, en molts casos, les innovacions hagin vingut d'especialistes d'ambdós camps”

gevity complementarities Under Competing Risks” publicat al número 5 del volum 89 de l'*American Economic Review* (pàgines 1358-1371).

En el camp de la gestió s'han fet grans avenços, com és el cas del desplegament generalitzat de les auditories de comptes al sector salut (tant si és legalment obligatori com si no), incloent l'esforç de la implantació de la comptabilitat patrimonial a l'ICS i la comptabilitat analítica als centres concertats, i la creació de la Central de Balanços primer i la Central de Resultats després. Inicialment promoguda pel sector per tal de compartir coneixement i anàlisi, la Central de Balanços és segurament objecte avui dia de la necessitat d'un replantejament en les seves funcions, malgrat la definició de la Unitat de Mesura Estandaritzada (UME) com a gran producte.

El desenvolupament del control de gestió, la utilització del principi de meritament —molt interioritzat al nostre sector, però absolutament absent a l'administració pública tradicional, gairebé fins a la darrera crisi mundial— i la imposició amb força del Sistema Europeu de Comptes el 1995 i el 2010 (SEC-1995 i SEC-2010) als països supervisats.

També cal destacar altres lògiques de gestió que s'han imposat amb un nivell més desigual de distribució entre les entitats del nostre sector: la comptabilitat analítica amb el grup de la Xarxa Espanyola de Costos Hospitalaris (RECH) o el treball propi de l'Institut Català de la Salut (ICS), els mapes de riscos, les metodologies de revisió sistemàtica de la despesa, o els comptes satèl·lits de la despesa sanitària pública del professor Barea i anàlisi de processos com el LEAN...

Si, com és evident, el discurs de l'economia (la música) s'ha interioritzat al sistema sanitari, i algunes de les seves recomanacions s'han tingut en compte, ara cal reforçar que la metodologia (la lletra) formi part del treball habitual, sense que s'hagi de recórrer a l'èpica contra sistema per prendre decisions amb lògica econòmica. ■

TRES REPTES A CURT TERMINI PER AL SISTEMA SANITARI CATALÀ I ALGUNES SOLUCIONS

La medicació hospitalària de dispensació ambulatoria, la població amb “necessitats elevades” i les desigualtats en salut són tres dels àmbits on s’han de prendre decisions informades, per tal d’assegurar la viabilitat del nostre sistema sanitari.

ANNA GARCÍA-ALTÉS

Directora de l'Observatori del Sistema de Salut de Catalunya a l'Agència de Qualitat i Avaluació Sanitària de Catalunya (AQuAS)

En el sector sanitari, l’avaluació de les polítiques és necessària per poder afrontar els nous reptes socials, demogràfics i sanitaris que sorgeixen contínuament. És crítica per a la planificació sanitària i la implantació d’una cartera de serveis basada en la sostenibilitat i la millora de l’efectivitat, l’eficiència, l’equitat i la qualitat assistencial.

Actualment, hi ha tres temes que destaquen, a curt termini, des del punt de vista de la necessitat de prendre decisions informades, per assegurar la viabilitat del nostre sistema sanitari: la medicació hospitalària de dispensació ambulatoria, la població amb “necessitats elevades” i les desigualtats en salut.

1. Els fàrmacs hospitalaris de dispensació ambulatoria sovint són molt nous, de vegades biotecnològics, alguns monoclonals, dirigits a grups de pacients molt específics amb càncer, artritis, VIH/sida, esclerosi múltiple o hepatitis. Per la seva complexitat, s’administren de manera ambulatoria en els centres hospitalaris. Aquesta partida pressupostària per si sola representa el 10 % del pressupost sanitari. És imperiós conèixer amb detall l’efectivitat en el nostre context d’aquests fàrmacs i avaluar si valen el que costen.

2. Les persones amb “necessitats elevades” representen una part molt important de la despesa sanitària (recordem que, a Catalu-

“Un grup que mereix una atenció és la infància, que també és un transmissor estructural de les desigualtats, tant pel que fa a la salut com pel que fa a la situació socioeconòmica”

nya, hi ha un 5 % de la població que fa el 75 % de la despesa sanitària). Als Estats Units la població amb més necessitats (població amb tres o més malalties cròniques i una o més limitacions funcionals) tendeix a ser envellida, femenina, amb menor nivell educatiu i d’ingressos, i amb un estat de salut autodeclarat inferior. Aquesta població fa tres vegades més utilització dels serveis sanitaris que la població general. Per als

sistemes sanitaris és essencial trobar com millorar els resultats de salut d’aquest grup de població amb necessitats complexes i costoses, sovint sanitàries i socials. A Catalunya, desconeixem les característiques d’aquesta població.

3. Les desigualtats socials són un dels principals determinants de les diferències en salut. Al nostre país, la població amb menor nivell socioeconòmic té una probabilitat major d’utilitzar els serveis d’atenció primària i salut mental, anar a urgències, ser hospitalitzada i prendre psicofàrmacs que la població d’un nivell socioeconòmic més alt.

Un grup de població que mereix una atenció especial és la infància. Els primers anys de vida (inclosa l’exposició a l’úter) són cabdals per a la formació de les capacitats que promouen el benestar al llarg del cicle de vida. La infància també és un transmissor estructural de les desigualtats, tant pel que fa a la salut com pel que fa a la situació socioeconòmica. Dades actuals mostren que les nenes i els nens de famílies catalanes amb un nivell socioeconòmic més desfavorit tenen una major utilització de serveis sanitaris —especialment, de salut mental— i més malalties greus que les nenes i els nens de famílies més afavorides. També sabem que, des de la crisi, les nenes i els nens són el grup poblacional amb major risc de pobresa.

Les receptes no són fàcils, però per als dos primers exemples la resposta és clara: cal avaluació. Per al tercer (les desigualtats socioeconòmiques en salut), cal posar realment en pràctica el mantra de “la salut en totes les polítiques” per atacar els determinants de la salut externs al sistema sanitari des de fora del sistema sanitari, sobretot l’educació, pensant en els més petits, i arreglar l’ascensor social, actualment espatllat. ■

1979-1982: EL TRIENNI GERMINAL DE L'ECONOMIA DE LA SALUT A CATALUNYA

Barcelona va ser escenari durant aquests anys de les primeres iniciatives, que van aplegar a la capital catalana alguns dels pioners en la matèria i van enfortir els nexes amb institucions acadèmiques internacionals de prestigi.

JOAN JOSEP ARTELLS

*President de Sanidad,
Comunicación y Gestión de
Conocimiento, SL*

El trienni 1979-1982 constitueix el període germinal de l'economia de la salut a Catalunya. La disciplina —iniciada als Estats Units i el Regne Unit a cavall dels anys cinquanta i seixanta— emergeix a casa nostra com a resultat de la confluència sinèrgica de diverses iniciatives.

Cal esmentar com a activitats inicials els cursos del Col·legi de Metges de Barcelona, amb els primers continguts docents d'anàlisi econòmica aplicada a la sanitat (1r Curs de Salut de la Comunitat, 1978-1979) i el 1r Curs d'Economia Política Sanitària, dissenyat per Vicente Ortún (1979).

A aquestes activitats precursoras s'hi van afegir els seminaris promoguts pel servei d'estudis del Banco Urquijo (*Diálogos sobre Economía de la Salud*, 1979), que van establir el contacte inicial amb els nuclis docents i de recerca de l'escola de York i de la Unitat de Recerca en Economia de la Salut (HERU) de la Universitat d'Aberdeen (Escòcia), ambdós centres irradiadors de la disciplina. Els doctors Alan Williams, *founding father* de l'especialitat; Alan Maynard, de York, i Gavin Mooney, de l'HERU, van introduir a Catalunya els principis, els conceptes i les eines distintius de les aplicacions de l'economia de la salut a la política social.

La 1a Jornada d'Economia de la Salut (Barcelona, 1980) fou un esdeveniment memorable, tant per la nombrosa audiència vinguda d'arreu de la Península com per la constitució del primer nucli expansiu de la matèria al conjunt de l'Estat. Les 1es Jornades d'Economia dels Serveis Socials, a més

Espanya ocupa un lloc remarcable en el rànquing de publicacions, però la seva influència en la transformació de la política social és força menys evident

d'enrobar el nexa amb l'escola de York amb la contribució del doctor Tony Culyer, van sumar les aportacions dels líders de la Personal Social Services Research de la Universitat de Kent at Canterbury. I també van incorporar al coneixement i conreu de la disciplina un nombre encoratjador d'economistes, gestors, administradors i professionals de la salut i dels serveis socials del país.

Convé recordar algunes expectatives compartides entre els que feren de l'economia de la salut la seva professió: al desig de convertir alguns, no dissimulats, recels i malfiança inicials en reconeixement i confiança,

cal afegir l'esperança de la integració reglada de la disciplina en la formació de les professions sanitàries i socials i, així mateix, el desig que l'aportació de la seva influència contribuís a la democratització i el retiment transparent de comptes en tots els nivells de la decisió i gestió pública de la política social.

Aquestes expectatives, però, han hagut de passar sovint pel filtre del caut advertiment fet pel doctor Alan Williams, que deia que l'economia de la salut "consisteix en una disciplina poc oberta a sentimentalismes, i no espero que esdevingui popular entre els polítics o altres professionals, perquè quan es duu a terme adequadament és fiable i penetrant a l'hora d'aclarir un bon nombre de racons foscos de la política que la gent s'estimaria més deixar amagats". (Artells, Mooney i Williams, 1979. *Diálogos sobre Economía de la Salud. Servicio de Estudios del Banco Urquijo*).

Potser aquest avís en el meu trànsit per l'Administració hagi influït en la meua percepció d'una notable asimetria entre la contribució acadèmica del desenvolupament de l'economia de la salut, per una banda, i la seva influència en la formulació de les polítiques sanitàries i socials, per l'altra. Mentre que Espanya ocupa un lloc remarcable en el rànquing internacional de publicacions i la seva impregnació de la pràctica assistencial també ho és, en canvi, la seva influència en la transformació regeneradora de la política social és força menys evident.

En aquest sentit, no puc deixar de recordar la singular hostilitat —des de la dreta i l'esquerra alhora— amb què va ser rebut l'informe de la Comisión Parlamentaria Abril Martorell (primera avaluació independent del Sistema Nacional de Salut amb recomanacions basades en evidència verificable) fins i tot abans que fos donat a conèixer oficialment.

En el 40è aniversari de la introducció de l'economia de la salut no tot s'ha fet, però tot és possible. ■

PUNT DE PARTIDA I EXPECTATIVES DE L'ECONOMIA DE LA SALUT

En la seva intervenció a la taula de celebració del 40è aniversari de la Comissió, Joan Rovira va compartir la seva visió sobre l'economia de la salut avui dia i va remarcar que el món sanitari ha acceptat la seva rellevància.

JOAN ROVIRA

Professor associat de l'Escuela Andaluza de Salud Pública i editor principal de la revista Cost Effectiveness and Resource Allocation

Cercava tema per a la tesi doctoral quan vaig assabentar-me de la polèmica entre Richard Titmuss, administrador social, i Tony Culyer, economista de la salut, sobre la conveniència de pagar o no per la donació de sang, la qual cosa em va portar finalment a fer la tesi doctoral *La sang, recurs escàs* (1982).

Per altra banda, un dia a finals dels setanta, Toni Flaquer de CIBA-Geigy va entrar al departament de Teoria Econòmica de la UB cercant algun universitari que volgués fer estudis del sector farmacèutic que permetessin millorar el diàleg entre la indústria farmacèutica i l'administració sanitària. Va ser probablement un dels primers casos de col·laboració a Espanya entre la universitat i la indústria en consultoria d'economia de la salut. En aquella etapa inicial, les empreses no encarregaven els estudis de nous medicaments i de tecnologies en salut que després s'han fet força populars, sinó estudis de costos, de preus i del sector, en general.

En últim terme, pensava aportar una certa racionalitat de l'anàlisi econòmica a la presa de decisions del sector salut i, des del punt de vista personal, ser dels pioners en una disciplina econòmica atractiva i incipient a Espanya. Inicialment era l'únic acadèmic de la Comissió, així que em vaig centrar a introduir l'economia de la salut a la UB: seminaris (1978) i cursos de doctorat (1982). Aquell mateix any es va fer, al Col·legi d'Economistes, el primer curs d'economia de la salut, organitzat i impartit pel grup de membres de la Comissió. En els anys que van seguir, el curs es va repetir a demanda de diverses comunitats autònomes. Més enda-

vant, junt amb en Guillem López, vam desenvolupar el primer Màster d'Economia de la Salut i Gestió Sanitària (1986).

Els docents d'economia de la salut de l'època corrien un alt risc de ser acusats a mitja exposició d'economicisme i manca de sensibilitat i ètica per barrejar diners i salut. Entre els professionals de la salut hi havia divisió d'opinions, i els més receptius es trobaven en els sectors de la salut pública, l'epidemiologia, la infermeria i la farmàcia hospitalària. En els esdeveniments multidisciplinaris eren habituals les picabaralles amb els sociòlegs: Jesús de Miguel era un clàssic, però no l'únic.

“El Col·legi d'Economistes va jugar un paper clau en el desenvolupament de l'economia de la salut a Catalunya i a Espanya”

El primer estudi seriós d'avaluació econòmica que es va fer a Catalunya va ser la tesi de Joan Josep Artells sobre atenció prenatal. Jo vaig fer diversos estudis primerencs sobre el cost del tabaquisme i de l'alcoholisme (1983), així com sobre el cost de la sida a Catalunya (1988). Però el primer estudi seriós de cost efectivitat d'un medicament fet a Catalunya va ser, possiblement, l'aplicació a Espanya d'un model internacional sobre la Lovastatina encarregat per MSD (1988); en la versió espanyola, l'equació de risc cardiovascular de l'estudi de Framingham utilitzada en el model original va ser substituïda per la d'un estudi local fet a Manresa. I el primer estudi d'avaluació econòmica encarregat per un laboratori local, en general més reticent a aquest tipus d'anàlisi, va ser un ACE del xiclet antitabàquic comercialitzat per Esteve (1990).

L'economia de la salut va ser un exemple d'innovació pedagògica activa i participativa seguint les iniciatives d'Herbert Zöllner, de l'Oficina Regional per Europa de l'OMS. A la UB es va fer la Primera Conferència Europea d'Economia de la Salut (1989). No va tenir, però, igual èxit, l'intent d'establir a la UB un centre de recerca, similar als que havíem conegut (i envejàvem) a les universitats de York o Aberdeen, per poder ser una referència i accedir a projectes rellevants nacionals i internacionals. En aquella època inicial, el món acadèmic no valorava gaire l'economia de la salut com a disciplina.

El Col·legi d'Economistes va jugar un paper clau en el seu desenvolupament a Catalunya i a Espanya. Actualment s'ha assolit la respectabilitat acadèmica i un alt nivell internacional de la disciplina —entre els 10 primers països—, així com una certa respectabilitat social i mediàtica. Hi ha un ús habitual de la terminologia de l'economia de la salut en el sector salut i una acceptació declarada de la seva rellevància, si bé és menys clara l'aplicació efectiva de l'economia de la salut en la presa de decisions en salut, tot i que volem creure que, d'alguna manera, ha fet una aportació positiva a l'eficiència i equitat del sector salut. ■

AL PRINCIPI VA SER LA GESTIÓ HOSPITALÀRIA

Quines condicions van propiciar l'arrencada de les aplicacions de l'economia a la salut i els serveis sanitaris fa 40 anys? D'una banda, les transformacions organitzatives propiciades pel creixement econòmic des del Pla d'Estabilització van donar lloc a l'aparició d'un conjunt d'economistes dedicats a la gestió hospitalària. De l'altra, els moviments socials i polítics, entre els quals clarament destacava el PSUC i el seu important treball sanitari a la dècada dels setanta (Nolasc Acarín, Ramon Espasa i Carme Sans).

VICENTE ORTÚN RUBIO

Professor emèrit del Departament d'Economia i Empresa de la Universitat Pompeu Fabra i Investigador Principal del seu Centre de Recerca en Economia i Salut

El gran marginador Lluís Bohigas va conduir el conjunt d'economistes que treballàvem en gestió hospitalària tant a l'enllumenament de la Comissió d'Economia de la Salut al Col·legi com a la creació de l'Associació d'Economia de la Salut. No tornarem aquí a la feina, realitzada amb Ricard Meneu, sobre l'impacte de l'economia en la política i la gestió sanitària, ni al que ja es va dir en la jornada del 12 de febrer del 1919.

Havia passat poc més d'un mes des que Neil Armstrong caminava sobre la Lluna quan Josep Maria Lloveras i qui subscriu vam aterrar a la seva universitat, Purdue (Indiana), per cursar el Master of Science in Industrial Administration a la Krannert School of Management, i contractats, a més, com a ajudants d'investigació. Exactament tres dones entre un grup de 127 en el qual predominaven els enginyers. El bitllet d'anada i tornada d'Iberia costava unes 50.000 pessetes, sis mesos del sou com a alferes en milícies, dos mesos del sou que tindria com a consultor a Arthur Andersen el 1970, o un mes del sou que com a adjunt a gerència percebria a l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau de Barcelona a partir de l'abril del 1972.

Calia transformar un hospital benèfic, sense metges contractats, amb sales comunes i urgències recentment inaugurades, a una realitat molt diferent de la que va contemplar el seu naixement l'any 1401. La gestió i la innovació són filles de la necessitat.

A Sant Pau es va signar el primer concert d'assistència amb l'Institut Nacional de Previsió i es van emetre 500 milions de pessetes en obligacions per finançar la transformació. A més, es van contractar els metges, es va professionalitzar la infermeria i es va negociar un conveni col·lectiu amb els representants sindicals clandestins. També es va traduir de l'anglès per crear la unitat de cures intensives generals i es va disposar de la primera comptabilitat analítica, entre avisos de porteria

sobre entrades i sortides dels membres de la brigada politicosocial o trucades al Govern Civil quan el recinte de Domènech i Montaner era ocupat per les recentment creades unitats antiavalots de la policia armada.

Amb la gerent, Elvira Guilera, nomenada després del cessament de Soler Durall; la gerent de la Fundació Puigvert, Esperança Martí, i Joaquim Espriu, impartim diversos cursos de Gestió Hospitalària a ESADE; el primer, el 1973, amb un èxit derivat tant de la manca de competència —existia una única Escola de Gerència Hospitalària, a Madrid— com del desenvolupament clínic i científic de l'hospital durant aquells anys. Gràcies a la contractació meritocràtica de professionals destacats (entre ells, Lluís Bohigas després del seu pas per IESE), Sant Pau es va convertir en exemple i escola per a molts.

Va acabar el franquisme i la gestió va seguir, més sanitària i clínica cada vegada. El desembarcament universitari, a partir de l'any 1984, ha estat clau en el desenvolupament de l'economia de la salut i, curiosament, de nou, la utilitat d'aquesta per a la política i la gestió sanitàries, la millor mesura de la seva rellevància. ■

ECONOMIA DE LA SALUT, O LA CLAU PER PRESERVAR I REFORMAR EL SISTEMA SANITARI

Amb el propòsit de recordar els 40 anys de la creació de la Comissió, López-Casasnovas evoca els 40 anys que van des de la seva llicenciatura en Dret (el 1979, després de la d'Economia) per deixar petjada del registre que ha viscut.

GUILLEM LOPEZ-CASASNOVAS

Catedràtic d'economia de la Universitat Pompeu Fabra i col·legiat de Mèrit del Col·legi d'Economistes de Catalunya

Parteixo de la constatació que la dinàmica social (els valors, les expectatives) i la geopolítica (el neoconservadorisme, el curt-terminisme populista) que s'imposa en el món desenvolupat difícilment deixarà incòlumes els sistemes sanitaris. Si això és així, abans que es produeixi una reforma desordenada, i ja no diguem una voladura descontrolada per part d'alguns insensats, estaria bé que els qui estimem el nostre sistema de salut intentem, amb ordre i control, la seva reforma. A favor del sistema, contra els seus entusiastes irracionals podria així ser la força propulsora.

En efecte, el *trumpisme* i les seves derivades populistes més estrafolàries, esteses dels Estats Units però fermentades en països que no tenen ni la tradició democràtica ni la solidesa de les institucions nord-americanes, fan per a l'anterior pronòstic.

Des de la ignorància per manca de coneixement o de la incapacitat per a l'acció, la solució fàcil és deconstruir, "deixar podrir" amb la maquinària de la crítica miscel·lània constant i erosionadora, i sense proposta alternativa prou robusta. Les improvisacions fetes per part de polítics que ni coneixen per teoria ni pràctica la realitat dels nostres sistemes pot estar a l'arrel de la descomposició de l'estat de coses a la qual podem estar abocats.

Vivim, així, en l'esquizofrènia del valor individual del bé salut, que perd, però, força quan s'ha de jugar en la disposició social a contribuir pel seu manteniment, caient en la desresponsabilització, tragèdia dels

béns comuns, d'allò que és de tots i alhora de ningú. Una valoració cada cop major del valor de la salut a la cistella de les preferències individuals dels països en la mesura que aquests es desenvolupen, no es tradueix, però, amb la pobra valoració que es dona al funcionament del sector sanitari, tot i que n'hauria de ser, juntament amb la prevenció, el protagonista principal. Vegem, sinó, com mitjans reputats es refereixen al món dels guariments per a la salut.

El món dels tractaments oncològics n'és una mostra (així com el de la qüestionada indústria del medicament en general).

Davant de la situació en la qual ens trobem (en què una part està tancada en banda al reclam de la consolidació, a l'aguait dels perills de les escletxes que es puguin obrir al sistema compactat que tenim, i a l'altra s'hi agrupen venturers disposats a sacrificar cohesió social pel bé del negoci que dona la demanda inelàstica i l'elevada elasticitat renda dels serveis), ha de ser possible una acció pública més activa que reactiva pel bé de preservar el sistema.

Des de les guies de l'*oikos-nomeia*, de la lògica senzilla, pròpies de qui gestiona allò a més propi per recordar el que és i no és important de la prioritització a la qual estem abocats. Sense fer-ne cas, el sistema al·trament se situarà així, constantment, entre l'ensurt de les propostes improvisades i la mort per inanició dels seus entusiastes més conservadors. Sortir d'aquest parany ha de ser la constant contribució dels economistes de la salut, des de la disciplina que practiquem, per al millor benestar social. ■

ÈXITS I FRACASSOS DE L'ECONOMIA DE LA SALUT EN LA POLÍTICA SANITÀRIA

Entenent que l'aprenentatge i la nostàlgia són naturals si t'emportes lliçons apreses i pots compartir-les, Roser Fernández se situa en el seu primer contacte amb l'economia de la salut quan, recentment llicenciada, es va apuntar al primer Postgrau d'Economia de la Salut de la UB (1986/87), on va contactar amb els referents de la matèria. Un punt de trobada que ha marcat el seu recorregut professional durant més de tres dècades.

ROSER FERNÁNDEZ

Directora general de la Unió Catalana d'Hospitals (UCH) i vicepresidenta de la Comissió d'Economia de la Salut del Col·legi d'Economistes de Catalunya

Conceptes que vaig aprendre i que avui encara porto incorporats: tenir consciència que els recursos són escassos, l'anàlisi cost-benefici, el cost-oportunitat, la diferència entre eficàcia, efectivitat i eficiència, els diferents matisos dels conceptes *equitat*, els conceptes d'*input/output/outcome/QUALY*, l'existència de "fallades dels mercats", la triple contribució de l'economia de la salut en la macrogestió (sistema), mesogestió (organitzacions sanitàries) i microgestió (gestió clínica), entre d'altres.

Quines serien les **principals lliçons apreses** des del meu aprenentatge personal:

- La bondat de disposar de sistemes nacionals de salut que garanteixin una cobertura pública universal en el marc d'unes polítiques sanitàries públiques. La Ley General de Sanidad del 1986 va marcar un punt històric al conjunt de l'Estat espanyol.
- Les potencialitats del que anomenem "model sanitari català", un model de gestió de serveis públics basat en la concertació que ha permès a l'Administració desplegar instruments més eficaços que l'ús de la norma per a la gestió de les polítiques públiques: la planificació, l'acreditació, la creació de xarxes de provisió descentralitzades i professionalitzades en les quals, a través del contracte i el sistema de contractació, se'ls encomana l'operativització de les polítiques públiques, vetllant per l'assoliment de resul-

tats, i, per tant, per a l'avaluació i el retiment de comptes. Un model que posa en valor les organitzacions, la governança i les capacitats de gestió, i la cultura de "la gestió importa".

- La consideració i la difusió que el sector salut no és només un sector generador de despesa sinó que és també un sector estratègic en el creixement econòmic i la cohesió social del país, que genera valor afegit, té una forta capacitat d'arrossegament sobre

Cal passar del relat a l'acció no generant falses expectatives o populismes que no ens permeten actuar avui per assegurar un futur sostenible en el temps

altres sectors de l'economia, atrau capital humà del coneixement i promou la recerca i la innovació.

- Que darrere la confecció d'un pressupost hi ha d'haver una estratègia i gestió per optimitzar els ingressos i racionalitzar les despeses, que generar excedent ha de ser l'objectiu lícit de la gestió, i que en la gestió dels serveis públics en tot cas l'important és qualificar el destí d'aquest excedent i garantir-ne la traçabilitat o el retorn social en la retribució als professionals, reposició i inversió en equipaments i instal·lacions, recerca i innovació i acció social i comunitària.

- Que fer polítiques socials és fer-les sostenibles i que la sostenibilitat dels sistemes nacionals de salut (SNS) passa per millorar el nivell de finançament, incorporar el criteri cost-efectivitat en la definició dels nivells de cobertura i catàleg de prestacions, en l'eficiència en la prestació dels serveis, en la capacitat de transformar el sistema per generar eficiències que puguin revertir en un millor servei i en desplegar models de cooperació que impulsin la recerca i la innovació. I que tot està escrit, i que el que cal és passar del relat a l'acció, no generant falses expectatives o populismes que no ens permeten actuar avui per assegurar un futur sostenible en el temps.

- Que cal fer passar de parlar de sistemes sanitaris a sistemes de salut. Els sistemes sanitaris contribueixen a la millora d'un 20 % dels determinants de la salut, la resta depèn de factors socioeconòmics, genètics, d'estil de vida..., que requereixen un abordatge holístic des del conjunt de les polítiques públiques. I en aquest context hem d'actuar, des de la salut i el benestar, amb l'objectiu de reduir el risc a emmalaltir i/o es-

devenir persones dependents, i, per tant, actuar preventivament i no només armar de recursos els sistemes sanitaris i socials esperant que arribi gent malalta o depenent. I aquí rau una de les claus de la sostenibilitat del sistema.

I, des d'aquests aprenentatges, aquestes són les **reflexions de futur** que voldria compartir:

- Identifiquem els nous paradigmes en el perfil sanitari i social de les persones i les oportunitats en els nous models d'atenció, i no ens centrem tant a parlar de models que, des de l'excessiva teorització o des de la politització, ens allunyen de la realitat professional i ciutadana.

- Fem un pas més i abordem els nous reptes des de la interdisciplinarietat i el treball en xarxa, i fem-ho buscant nous lideratges, des d'una gestió intergeneracional intel·ligent que incorpori nous coneixements i il·lusions aprofitant l'experiència i saviesa del present.

- Socialitzem els valors de l'economia de la salut que són els de l'ètica de l'eficiència, en tots els àmbits, en el de la formació i el coneixement, en el de l'acció política, en el de la gestió directiva i professional, i en el de la corresponsabilitat individual.

Gràcies a tots els "mestres" de l'economia de la salut que ho heu fet possible, a tots els que des de les seves responsabilitats polítiques i professionals posen en valor la

“El model sanitari català ha permès a l'Administració desplegar instruments més eficaços que l'ús de la norma per a la gestió de les polítiques públiques”

contribució de l'economia de la salut, i gràcies al Col·legi d'Economistes de Catalunya per acollir aquests actes de celebració del 40è aniversari de la Comissió d'Economia de la Salut. ■

COM AFECTA LA TRANSFORMACIÓ
DIGITAL AL MERCAT DE TREBALL?

Adaptabilitat, empatia i actitud, els valors del futur mercat laboral

Debat sobre la transformació digital i la seva incidència en el mercat laboral amb estudiants d'Economia i Empresa de la UVic-UCC, professors, economistes i executius.

ADRIÀ GRATACÓS TORRAS, periodista
Gabinet de Premsa del Col·legi d'Economistes de
Catalunya
cecpremsa@coleconomistes.cat

La Facultat d'Empresa i de Comunicació de la Universitat de Vic – Universitat Central de Catalunya va acollir una nova edició del Ràdio Cafè de l'Economista, un debat en format de tertúlia que té l'objectiu de tractar i analitzar diversos temes d'actualitat econòmica d'alt interès per als joves economistes i per als estudiants de les facultats d'Economia i Empresa de les universitats catalanes. Sota la premissa *Transformació digital i afectació al mercat laboral*, el debat pretenia visualitzar el mercat laboral del futur i la incidència de la transformació digital en el teixit productiu del país i, conseqüentment, en els perfils professionals que es requeriran.

El professor de macroeconomia de la UVic-UCC, Enric Casulleras; l'economista i president de la Consultora de Recursos Humans ICSA Grupo, Ernesto Poveda, i el

director executiu d'Elucubración Estudio Creativo, David Moreno, conduïts per l'economista i periodista Víctor Bottini, van ser els encarregats de posar llum a un futur enfosquit per l'allargada ombra de la revolució digital i les noves tecnologies.

"Fins a quin punt la intel·ligència artificial i els robots han aterrat al mercat laboral per desenvolupar tasques fins ara fetes pels humans?" va ser la qüestió sota la qual es va iniciar un debat tan complex com necessari. "És cert que la robotització cada cop assumeix tasques de més valor afegit, però difícilment podran substituir valors intangibles dels humans, com la presa de decisions o la innovació", va assegurar Poveda. Una afirmació que Moreno va completar assegurant que "les noves tecnologies tindran una vida al mercat cada cop més curta" i que Casulleras va voler ampliar més enllà de l'àmbit laboral: "La revolució

digital ens canviarà la vida, no només robotitzant feines, sinó en tots els àmbits de la nostra vida. Qualsevol escenari serà incert", va afirmar Casulleras.

Un escenari incert, però, que segons els ponents permet dibuixar algunes petites certeses: la primera d'elles passa per la revolució del mercat laboral. "En els propers anys es crearan feines que avui dia no ens podem ni imaginar", va reblar Casulleras. Una afirmació compartida per la resta de ponents i que incita a repensar el model educatiu, acadèmic i, fins i tot, econòmic i productiu. Justament aquesta revolució del mercat laboral requereix noves aptituds per part dels professionals. "S'ha de tenir molta creativitat, molta adaptabilitat i un coneixement enfocat a la innovació", va assegurar Poveda, el qual va coincidir amb Moreno puntualitzant que "el que avui és tecnologia punta d'aquí a quatre dies estarà obsoleta".

Una eventual lluita entre la intel·ligència artificial i l'ésser humà per fer-se un lloc al mercat laboral va fer desembarcar al debat una altra certesa compartida: “El mercat ens porta cap a l'especialització professional”, va assegurar Moreno, identificant una de les principals tendències del mercat de treball. Una tendència que, segons Casulleras, haurà d'anar acompanyada d'un increment del pes de les habilitats emocionals com a factor de valor afegit. “Els algorismes no tindran emocions, però poden

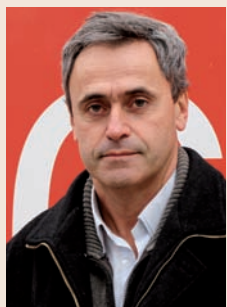
“Els robots mai podran tenir la relació interpersonal que poden tenir dos éssers humans”

tenir un comportament com si les tinguessin i fins i tot prendre decisions de manera més encertada que els humans”, va pronosticar el professor de macroeconomia.

Ara bé, la intel·ligència artificial podrà substituir l'ésser humà en qualsevol lloc de feina? Segons Poveda, hi ha valors com el sentiment o l'empatia que no són factibles per als robots. “Els robots no deixaran de ser un conjunt d'algorismes interconnectats que trauran una conclusió, però que mai podran tenir la relació interpersonal que poden tenir dos éssers humans”, va afirmar Poveda, el qual va identificar un valor que difícilment cap màquina podrà preveure mai: la “triple A” formada per actitud, actitud i més actitud. Segons Casulleras, la capacitat de la intel·ligència artificial de calibrar les emocions dels altres portarà els robots a realitzar cada cop feines amb més valor afegit. “A Catalunya hi ha 600.000 empreses, i la digitalització

arribarà a totes elles”, va subratllar Casulleras. En aquest punt, Víctor Bottini va recordar les recents dades de l'Associació Espanyola de Robòtica i Automatització de Tecnologies de la Producció conforme a l'Estat hi ha més de 34.000 robots treballant a ple rendiment dins de grans empreses, i que Espanya és a la posició número onze dels països a escala mundial amb un índex més alt de robotització en els processos del dia per dia.

L'expert en noves tecnologies David Moreno va assegurar que l'única cosa que avui dia encara no s'ha aconseguit emular mitjançant la intel·ligència artificial és l'empatia. “Pel que fa a la resta, ho podem controlar tot”, va afegir. Esvaint tota mena de dubtes sobre fins on poden arribar les noves tecnologies, cal preguntar-se quina utilitat han de tenir. Segons Poveda, som els mateixos humans els que fem els algorismes i, per

Enric Casulleras,
professor de
macroeconomia
de la Facultat
d'Empresa i
Comunicació de la
UVIC – UCC

“Es crearan llocs de treball que no ens podem ni imaginar”

“La digitalització arribarà a les 600.000 empreses que tenim a Catalunya i ens canviarà la vida, no només robotitzant feina, sinó creant llocs de treball que avui dia no ens podem ni imaginar.”

Ernesto Poveda,
economista i
president
de la Consultora
de Recursos
Humans
ICSA Grupo

“Cal ser imaginatius i tenir molta passió per la nostra feina”

“El mercat laboral s'està transformant a gran velocitat, i per això cal adaptar-s'hi constantment, ser imaginatius i tenir molta passió per la nostra feina.”

tant, els que hem de determinar quin ús els volem donar. “Crec que el punt central de tot plegat és conèixer què necessitem en un futur, però està clar que avui dia aquesta pregunta no té una resposta clara”, va manifestar Poveda.

Tot plegat va conduir el debat cap a dues qüestions cabdals: la transformació digital és la responsable de l'augment de la precarietat laboral? I fins a quin punt les noves tecnologies fomentaran la destrucció o la creació de llocs de treball?

“La precarietat és conseqüència de les polítiques públiques i no pas de la transfor-

mació digital”, va afirmar de manera rotunda Ernest Poveda, el qual va titllar la precarietat i la temporalitat “d'injustes, de poc intel·ligents i d'anar contra el sistema”. “Cal vincular les persones per un conjunt de factors retributius com els diners, però també l'ambient i la flexibilitat laborals, i tots hi sortirem guanyant”, va sentenciar. Una afirmació compartida per Casulleras, el qual va preveure que el mercat laboral s'encaminarà cap a llocs de feina molt qualificats però altament inestables, tot i que, segons el professor, la inestabilitat no ha de ser sinònim de precarietat. “No tindrem una professió estable durant tota la nostra vida laboral, però aquest és un factor que pot

ser positiu si es dota d'una bona retribució”, va afirmar. D'altra banda, per a Moreno ens trobem davant un canvi de paradigma en molts aspectes de la nostra vida. “Cal aportar valor perquè cada cop el nostre client és molt més intel·ligent, però hem de ser conscients que si volem que se'ns valori la feina hem de valorar la feina dels altres”, va afirmar Moreno, tot afegint que fenòmens com la immediatesa estan fomentant que la producció torni a Europa, per una simple raó de proximitat.

Desmentit el mite de la revolució digital com a motor de precarització laboral, calia analitzar si, transformat el mercat laboral, ens

David Moreno,
director executiu
d'Elucubración
Estudio Creativo

“Hem de saber explotar un valor com l'empatia”

“L'únic que avui dia la intel·ligència artificial no pot emular és l'empatia, fet pel qual esdevindrà un valor que, com a professionals, hem de saber explotar.”

Víctor Bottini,
economista
i periodista

“El coneixement és necessari però no suficient”

“En processos de selecció, prevalen l'actitud i la capacitat d'adaptació per sobre del coneixement, que és necessari però no suficient.”

trobarem amb un saldo negatiu o positiu en ocupació. Poveda va trencar una llança a favor de la creació de nous llocs de treball: "L'experiència és que els llocs de feina s'estan transformant, però no desapareixen", va assegurar. També Moreno es va mostrar convençut que la transformació digital crearà més llocs de feina, però va alertar que caldrà cada cop més adaptació i nous coneixements, més enllà dels adquirits en l'etapa formativa. Una afirmació compartida per Casulleras, el qual va assegurar que

A sota, d'esquerra a dreta,
Victor Bottini, David Moreno,
Enric Casulleras i Ernesto Poveda.

cada cop caldrà gent més preparada en sectors com l'enginyeria, la creació d'energies renovables o en el camp de l'atenció a les persones. A més, Bottini va introduir la importància del talent per sobre del coneixement, i va citar l'exemple dels processos de selecció de companyies com Google, que anteposen l'actitud i la capacitat d'adaptació per davant del coneixement, que és necessari però no suficient.

Així doncs, l'adaptabilitat, l'especialització, la formació constant i els valors intangibles dels humans com l'empatia, seran, doncs, requisits indispensables per lliurar la batalla en un mercat laboral que haurà de posar les persones al capdavant i aprofitar les noves tecnologies per ser més competitius, oferir més i millors serveis als ciutadans i, en definitiva, contribuir al desenvolupament de la societat. ■

Preguntes dels estudiants de la Facultat d'Economia i Comunicació de la UVIC-UCC

UVIC
UNIVERSITAT DE VIC
UNIVERSITAT CENTRAL
DE CATALUNYA

Oriol Lladonosa. Com es pot adaptar el pla d'estudis a la transformació del mercat laboral?

És una pregunta que no ha tingut una resposta clara ni per part de patronals ni sindicats ni l'Administració. Hi ha cert desconcert en el sistema educatiu general, començant per primària, però la formació universitària ha d'estar més encarada a les necessitats de les organitzacions i donar una base de coneixements. Les habilitats específiques, però, requereixen un aprenentatge propi.

Josep Font. L'empresa tindrà més beneficis perquè tindrà una reducció de massa salarial. S'haurà de pagar més impost sobre beneficis?

La pressió fiscal cap a les empreses ja és prou elevada. Ara bé, per al manteniment de l'estat del benestar i per pagar les pensions calen més recursos, i s'haurà de debatre si la intel·ligència artificial ha de pagar impostos i si els robots han de cotitzar a la Seguretat Social.

Faustine Gabard. Les noves tecnologies ens trauran certa autonomia en la presa de decisions a l'hora de consumir?

En certa manera, sí. El màrqueting et condueix cap al producte que has de consumir. Actualment s'estan fent vídeos destinats a una persona concreta, depenent del seu estat d'ànim o la seva activitat. Les marques et van encaminant cap a on has de consumir.

MONTSERRAT CASANOVAS

“En un context on l’aversió al risc dels inversors s’ha incrementat, els bons verds ofereixen una alternativa d’inversió atractiva”

L’exvicedegana de la Universitat de Barcelona analitza l’impacte de les finances sostenibles i altres temes d’actualitat, com el futur de la dona en el sector financer.

ADRIÀ GRATACÓS TORRAS, periodista
Gabinet de Premsa del Col·legi
d'Economistes de Catalunya
cecpremsa@coleccionomistes.cat

Doctora en Ciències Econòmiques i Empresariales i catedrànica d'Economia i Empresa de la Universitat de Barcelona, de la qual ha estat vicedegana, Montserrat Casanovas és una reconeguda analista financera del nostre país per la seva tasca docent i investigadora. La seva trajectòria acadèmica l’ha dut a mantenir relacions estretes amb diverses entitats i associacions econòmiques del país, entre elles, el Col·legi d'Economistes de Catalunya, de la Junta de Govern del qual ha estat membre des de l’any 1998 i on actualment presideix la Comissió de Docents i Investigadors del Col·legi.

Després de més de 20 anys com a membre de la Junta de Govern del Col·legi d'Economistes de Catalunya, ha esdevingut una de les persones amb més experiència del Col·legi. Quina valoració fa de la tasca desenvolupada pel CEC al llarg d’aquests anys? Què destacaria de la seva evolució?

L’evolució del CEC ha estat magnífica. Quan vaig conèixer el Col·legi, cap a finals dels anys vuitanta, tenia un caràcter molt corporatiu i reivindicatiu. Eren temps en els quals tots lluitàvem, des del CEC i des del meu àmbit docent, per la incorporació de les matèries d’Economia i Empresa en els estudis de batxillerat, i afortunadament ho

vam aconseguir. En aquells temps el Col·legi estava centrat, bàsicament, en l’àmbit macroeconòmic, fiscal, concursal i d’auditoria. Al llarg d’aquests 30 anys, sense oblidar l’aspecte de defensa de la professió, el CEC ha anat incorporant temàtiques microeconòmiques i ha posat l’accent en totes les àrees de l’empresa: finances, comptabilitat, laboral, màrqueting, logística..., que s’uneixen a les tradicionals, com l’auditoria, la fiscalitat i la concursal. Avui dia destacaria l’ampli ventall d’activitats desenvolupades, que permeten el corresponent *networking* entre els diferents col·legiats. També cal posar en valor la llarguíssima agenda de formació, tant de cursos llargs com de cursos curts i conferències, que permeten als economistes comptar amb una actualització constant.

A més a més, el CEC esdevé un nexe entre la universitat i el món laboral amb serveis

col·legials com la Borsa de Treball. La fusió amb el Col·legi de Titulars Mercantils ha fet incrementar notablement el nombre de col·legiats, i això li ha permès ser present en la majoria d’actes institucionals de la nostra societat. També vull destacar el paper que, al llarg de tots aquests anys, han desenvolupat les Junes de Govern, i en especial els degans i tot el personal del Col·legi. L’esperit familiar i de pertinença, així com la seva alta professionalitat han esdevingut, en la meua opinió, les claus del seu èxit.

L’amença que suposa el canvi climàtic i la signatura de l’Acord de París per part de 195 països el 2015 ha fet aflorar les finances verdes i sostenibles com a concepte d’inversió amb retorn social i mediambiental. Com podem definir aquesta nova tendència dins el sector financer?

Aquesta nova tendència en el sector financer la podem definir com la tendència de les finances sostenibles. És a dir, aquelles finances que adopten un criteri ètic i que en les decisions d’inversió no només consideren criteris financers purs, sinó que també contempen aquells factors mediambientals, socials i de governança que tenen un impacte positiu en la nostra societat. Les preocupacions per la sostenibilitat global del planeta han fet que les polítiques per evitar els efectes negatius del canvi

“En aquest nou enfocament, l’objectiu de les empreses també ha de ser augmentar el benestar social”

climàtic i altres impactes mediambientals hagin tingut impacte en les recomanacions d'organismes governamentals, regulacions dels governs i decisions estratègiques d'empresaris i inversors. En aquest nou enfocament de les finances sostenibles cal destacar que l'objectiu últim de les empreses no és tan sols augmentar el valor de les accions per als seus accionistes, sinó també augmentar el benestar social de totes les parts interessades. Es tracta de combinar els objectius financers amb altres com l'impacte mediambiental i social.

Cal destacar la Directiva Europea 2014/95 de la Unió Europea i, en el cas espanyol, la Llei 11/2018, que promou considerar la informació no financera sobre qüestions mediambientals, qüestions socials, de personal, de respecte dels drets humans i la lluita contra la corrupció i el suborn juntament amb la financera.

Aquestes informacions no financeres ajuden a fer una valoració més precisa dels riscos a llarg termini als quals s'enfronta l'empresa, i d'aquí a tres anys serà obligatòria per a totes les empreses que tinguin més de 250 treballadors. Això implica que anem cap a un *reporting* integrat generalitzat que farà més fàcil la presa de decisions d'inversió amb criteris econòmics però socialment responsables.

“La inversió a llarg termini amb criteris ESG (Environmental, Social and Governance) s'està generalitzant”

Creu que els bons verds, tot i que avui dia encara suposin un percentatge petit de l'emissió de bons, estan produint un canvi cultural sense precedents en el món financer?

En l'entorn actual, en el qual les empreses i la societat en general estan adquirint més consciència sobre la sostenibilitat i la cura del planeta, els bons verds s'han anat consolidant com una clara alternativa d'inversió cada cop més utilitzada. Els bons verds són títols de deute, ja sigui públic o privat, que estan destinats a dotar de finançament projectes d'energies renovables, d'eficiència energètica, de prevenció i control de la contaminació, d'agricultura sostenible, de protecció d'ambients marins, d'adaptació al canvi climàtic o de gestió de residus, entre molts d'altres. En un context on el grau d'aversion al risc dels inversors s'ha incrementat, com a conseqüència de la major volatilitat i incertesa que estan patint els mer-

cats financers en general i borsaris en particular, els bons verds ofereixen una alternativa d'inversió atractiva.

Els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) per al 2030 influiran en l'increment de les finances verdes?

Efectivament, els ODS per al 2030 influiran en l'increment de les finances verdes, ja que impliquen un canvi cultural que s'està produint de manera ràpida. Una mostra d'això és el fet que la inversió a llarg termini amb criteris ESG (acrònim de l'anglès *Environmental, Social and Governance*) s'està generalitzant. Igualment, el nombre de fons d'inversió mobiliària que inverteixen en accions d'empreses sostenibles també s'està incrementant.

En aquest sentit, la Comissió Europea estableix un full de ruta per als inversors fins al 2020, en el qual recomana dirigir l'estalvi cap a projectes d'inversió sostenibles a llarg termini, incorpora la sostenibilitat financera en l'anàlisi dels riscos i les oportunitats, i promou una visió de llarg termini i una transparència més gran de la informació. Un major compromís per part d'inversors, societats gestores o institucions d'inversió col·lectiva amb la inversió socialment responsable provocarà un augment de les pràctiques sostenibles per part de les empreses, la qual cosa ens permet ser optimistes.

Segons un estudi del *Financial Times*, les dones ocupen només un 25 % dels alts càrrecs en el sector financer. Quines mesures calen per revertir aquesta discriminació cap a la dona?

En aquest canvi cultural al qual fèiem referència anteriorment també cal destacar els avenços en les diferències de gènere en els darrers 40 anys de la nostra història. Tot i que és evident que encara hi ha molt camí per recórrer. Però aquesta situació no és exclusiva del sector financer, sinó del món empresarial en general. En aquest sentit, l'observatori Dona, Empresa i Economia ha fet públic un estudi on es posa de relleu que només el 12 % de les empreses compleix la recomanació que fixa la Llei d'Igualtat del 2007 i que només s'ha incrementat un 1 % en els darrers 5 anys.

L'informe apunta que només hi ha un 22 % de dones directives. Situació similar en Consells d'Administració, només 416 empreses de les 3.383 subjectes a aquesta Llei arriben al 40% de dones en els seus consells d'administració. Però la situació empitjora a mesura que s'incrementa la mida de l'empresa. En les empreses que

“Per revertir la discriminació de la dona la legislació no és efectiva, ja que s'incompleix”

formen part de l'Ibex 35 només un 22,6 % dels membres dels seus consells d'administració són dones. Totes aquestes xifres estan lluny de la recomanació de la CNMV, que estableix que la participació de la dona en els consells se situï en torn al 30% dels membres l'any 2020. Serà una xifra difícil d'aconseguir i, a més a més, encara és lluny de la paritat.

Per revertir aquesta discriminació en la dona, la legislació pot ajudar, però crec que no és gaire efectiva, ja que s'incompleix. L'aprovació de la Llei catalana d'igualtat efectiva de dones i homes del 2015 va suposar un pas endavant perquè identifica els principis rectors i els mecanismes que han de presidir l'actuació dels poders públics de Ca-

talunya per fer efectiva la igualtat. En l'àmbit privat encara hi ha molt camp per córrer per fer possible la flexibilitat horària de les empreses que permeti la conciliació laboral i familiar. De cara al futur, el més efectiu és l'educació dels nois i les noies i la sensibilització de la societat en general en el tema de la igualtat de gènere.

Segons la Comissió Nacional del Mercat de Valors, gairebé el 70 % de la societat espanyola assegura que no té coneixements suficients en finances. Es tracta d'un problema estructural?

Sí, es podria dir que és un fenomen estructural però no exclusiu del cas espanyol i que afortunadament s'està revertint, especialment en els últims anys. Cal destacar que el nombre de joves amb estudis universitaris a Espanya s'ha incrementat molt i representa prop del 40%. Aquest percentatge d'universitaris és molt alt, i a Europa només el superen països com Suècia, Luxemburg, Irlanda o Lituània. Això ens fa entreveure que el nombre de persones sense coneixements financers bàsics s'ha anat reduint. Ara bé, l'elevat nombre d'immigrants amb un nivell d'educació molt baix contribueix que el nombre de persones sense educació financera bàsica sigui encara notable, tal com assegura la CNMV. Els mitjans de comunicació i l'abundància de notícies econòmiques també compleixen una funció divulgadora important.

Com es pot aconseguir impulsar la sensibilitat dels joves vers les finances? Les universitats han de liderar aquesta sensibilització?

Els nostres joves són molt llestos i ja veuen que en la societat actual és necessari tenir coneixements bàsics de finances per viure. Crec que l'educació financera bàsica s'ha de dur a terme a través de les escoles, als alumnes de secundària, com ja es fa actualment. Des de fa uns anys, tant des d'Europa com des d'Espanya s'està impulsant l'educació financera entre els joves mitjançant conferències, seminaris i cursos. A escala europea cal destacar el concurs internacional d'educació financera European Money Quiz, que promou l'ensenyament de les finances a les aules de secundària a través de cursos. A l'Estat, des del 2009 la CNMV i el Banc d'Espanya estan impulsant un pla d'educació financera per incrementar la cultura financera dels ciutadans. El pla es duu a terme amb la participació d'un ampli ventall d'institucions, entre elles, el Col·legi d'Economistes de Catalunya, amb uns resultats molt reeixits. ■

Una cosa és dir que treballem en PRO dels professionals.
Una altra és fer-ho:

Compte Expansió Plus PRO

Bonifiquem la seva quota de col·legiat

1 / 6

Aquest nombre és indicatiu del risc del producte. Així, 1/6 és indicatiu de menys risc i 6/6 és indicatiu de més risc.

Banco de Sabadell, S.A. es troba adherit al Fons Espanyol de Garantia de Dipòsits d'Entitats de Crèdit. La quantitat màxima garantida actualment pel fons esmentat és de 100.000 euros per dipositant.

Remuneració fins a			
10%	+	0	+
de la seva quota de col·legiat màxim 50 euros* el primer any.		comissions d'administració i manteniment.	
	+	3%TAE	+
		Primer any fins a 2,74% TAE. Saldo màxim a remunerar 10.000 euros. ¹	
			+ 1%
			de devolució en els principals rebuts domiciliats i sobre les compres amb targeta de crèdit en comerços d'alimentació ² , màxim 50€ bruts al mes.

Truqui's al 900 500 170, identifiqui's com a membre del seu col·lectiu, organitzem una reunió i comencem a treballar.

*Bonificació del 10% de la quota de col·legiat amb un màxim de 50 euros per compte amb la quota domiciliada, per a nous clients de captació. La bonificació es realitzarà un únic any per a les quotes domiciliades durant els 12 primers mesos, comptant com a primer mes, el de l'obertura del compte. El pagament es realitzarà en compte el mes següent dels 12 primers mesos.

1. Per tenir accés a aquesta retribució, els titulars han d'haver fet amb les seves targetes de crèdit una compra en el mes anterior al mes a remunerar i tenir un saldo mitjà mensual al banc superior a 30.000 euros en recursos, calculat com la suma de saldos del mes anterior de dipòsits, renda fixa a venciment, assegurances de vida-estalvi, fons d'inversió, valors cotitzables i no cotitzables, plans de pensions, plans de previsió d'EPSV i BS Fons Gran Selecció. No es tindrà en compte per al càlcul del saldo mitjà el saldo existent en aquest Compte Expansió Plus ni en cap altre de les mateixes característiques en el qual els titulars siguin intervinents. Sí que es tindrà en consideració el nombre de cotitzats, de manera que el saldo mínim existent a l'entitat com a requisit serà el pres proporcionalment per a cada cotitzat. No es remuneraran els saldos durant el primer mes de vida del Compte Expansió Plus.

En cas que no s'arribi per part dels titulars al saldo mínim que dona dret a la retribució del Compte Expansió Plus, la liquidació es farà al 0% per aquest concepte.

Rendibilitat primer any: per al tram de saldo diari que excedeixi els 10.000 euros: 0% TIN. Per al tram de saldo diari des de 0 fins a un màxim de 10.000 euros: 2,919% TIN, 1,8191% TAE (calculada tenint en compte els dos tipus d'interès per al supòsit de permanència del saldo mitjà diari durant un any complet des de l'alta del compte). Exemple de liquidació: saldo al compte de 15.000 euros diaris, saldo diari sobre el qual es remunera: 10.000 euros; freqüència mensual; interessos liquidats a l'any: 270,82 euros; data contractació: 30/06/18; data primer pagament d'interessos: 31/08/2018; data final primer any: 30/06/2019.

Rendibilitat resta d'anys: per al tram de saldo diari que excedeixi els 10.000 euros: 0% TIN. Per al tram de saldo diari des de 0 fins a un màxim de 10.000 euros: 2,919% TIN, 1,9910% TAE (calculada tenint en compte els dos tipus d'interès per al supòsit de permanència del saldo mitjà diari durant un any complet a comptar des del segon any del compte). Exemple de liquidació: saldo al compte de 15.000 euros diaris, saldo diari sobre el qual es remunera: 10.000 euros; freqüència mensual; interessos liquidats a l'any: 296,77 euros; data inici segon any: 30/06/19; data primer pagament d'interessos: 31/07/2019; data final segon any: 30/06/2020.

2. Li abonarem fins a 50 euros bruts al mes, sempre que l'import de la devolució sigui igual o superior a 5 euros i hagi fet una compra durant el mes amb les seves targetes de crèdit.

- Rebuts domiciliats de llum, gas, telèfon fix, mòbil i Internet.
- Rebuts domiciliats que corresponguin, com a emissor, a organitzacions no governamentals (ONG) registrades en l'Agència Espanyola de Cooperació i els rebuts de col·legis, escoles bressol i universitats carregats durant el mes. S'ha de tractar de centres docents espanyols (públics, privats i concertats) i en queden excloses les despeses d'acadèmies particulars, col·legis professionals o despeses diferents a les d'escolarització. Tampoc s'hi inclouen les despeses en concepte de postgraus, màsters i doctorats.

- Operacions de compra fetes amb targeta de crèdit incloses en la liquidació del mes, amb les targetes modalitat Classic, Or, Premium, Platinum i Shopping Or el contracte de les quals estigui associat a aquest compte, en determinats establiments comercials d'alimentació inclosos i que es poden consultar a la pàgina www.bancosabadell.com/cuentaexpansionplus.

Oferta vàlida per a nous comptes oberts des del 24/12/2018 fins al 30/06/2019 amb la domiciliació en el Compte Expansió Plus PRO d'una nova nòmina, pensió o ingress regular mensual per un import mínim de 3.000 euros (se n'exclouen els ingressos procedents de comptes oberts en el grup Banc Sabadell a nom del mateix titular). També cal haver domiciliat dos rebuts domèstics en els dos últims mesos.

Els titulars d'un Compte Expansió Plus PRO en podran disposar d'un altre d'addicional sense requisits de domiciliació de nòmina, pensió o ingressos mensuals recurrents. I, a més a més, tots els Comptes Professional que vulgui, sense comissió d'administració i de manteniment (rendibilitat Compte Professional: 0% TAE).

Pot fer extensiva aquesta oferta als seus empleats i familiars de primer grau.

El RECC - Registre d'Experts Comptables de Catalunya renova el seu consell directiu

Quan es va acabar el primer mandat (2015-2019), el 30 de maig passat, es va produir la renovació dels càrrecs del consell direc-

tiu del RECC en un acte protocol·lari on es va fer palès l'agraïment als membres del consell sortints: Xavier Subirats, Cristina Gil i Salvador Bertrán per part del Col·legi d'Economistes de Catalu-

nya, i Antonio Delgado, Mariàngela Ramió i Xavier Llopart per part del Col·legi de Censors Jurats de Comptes de Catalu-

nya. Un agraïment que també es va fer extensiu als promotors d'aquest Registre, Oriol Amat, Joan B. Casas i Daniel Faura.

El consell directiu del RECC per al mandat 2019-2023 ha quedat constituït per:

- **President:** Lluís Prims Vila (CCJJCC).
- **Vicepresident:** Martí Garcia Pons (CEC).
- **Consellers:** Maria Josep Arasa Alegre (CEC), Rodrigo Cabedo Gregori (CEC), Lluís Guerra Vidiella (CEC), Raul Lorente Sibina (CCJJCC), Àngelica Ribas Donato (CCJJCC), Jordi Rizo Gubianas (CEC), Josep Serra Millà (CCJJCC) i Gemma Soligó Illamola (CCJJCC). ■

Cinc anys del Cinefòrum de la Comissió d'Economistes Sèniors

Des de ja fa cinc anys, una de les activitats que duu a terme la Comissió Sènior del Col·legi d'Economistes són unes sessions trimestrals de cinefòrum on es projecten i comenten films de temàtica econòmica i social, així com també de reconeguts directors catalans de cinema, comptant gairebé sempre amb la presència dels seus realitzadors.

Aquesta activitat ha comportat fins i tot que membres del Col·legi hagin estat convidats a presentar pel·lícules a la Filmoteca de Catalunya i al prestigiós festival DocsBarcelona.

La sessió del 29 de maig va estar dedicada al film *La gran apuesta*, del director nord-americà Adam McKay, que gira al voltant de les jugades borsàries fetes per diversos *brokers* estatunidencs que es van enriquir apostant contra la borsa del seu país tres anys abans del crac del 2008. La pel·lícula, de l'any 2015, planteja realitats que ens continuen afectant actualment.

Es va convidar un especialista en borsa per conduir el debat, que no només va resultar molt amè, sinó també enriquidor, tant

a l'entorn del contingut del film com també del difícil futur econòmic que comença a albirar-se.

Vista l'acceptació que estan tenint aquestes sessions, ens estem plantejant ampliar-les a l'àm-

bit de tots el col·legiats, ja que aquest tipus d'activitat és sempre un mitjà atractiu, no sols com a esbarjo sinó per adquirir coneixements i contrastar idees debatint-les entre els participants. ■

Anima't a gaudir d'una
experiència única al Pirineu!

Contacta'ns
bordacalmontane@gmail.com
677 635 607
www.calmontane.com

Cal ontane
MONTANE RURAL

Els nous col·legiats i col·legiades comparteixen les seves experiències

Quan la **Carolina Solé** va escollir la carrera que marcaria el seu futur, va dubtar si ADE i Dret serien la seva vocació. Més de deu anys després, afirma que va ser la seva millor elecció. Després d'especialitzar-se en reestructuracions empresarials i concursos de creditors, AddVANTE Economistes & Advocats li va brindar l'oportunitat de formar part de Forensic, una àrea especialitzada en l'àmbit concursal i pericial, que li permet posar en pràctica els seus coneixements tant des de la perspectiva econòmica i financera com legal. La Carolina també ha passat a formar part del Col·legi, institució que coneixia per la varietat de cursos que ofereix i dels quals ha format part en reiterades ocasions: "És una oportunitat per seguir forjant amb més força el camí que vaig iniciar ja fa uns anys. Espero participar activament en les activitats i els fòrums, amb la finalitat d'aportar noves idees i millorar tot allò que sigui possible, en benefici dels actuals membres i dels que vindran". ■

L'Albert Herrador és graduat en Administració i Direcció d'Empreses per ESADE i la seva experiència professional se centra en la consultoria d'estratègia i, concretament, en el sector de serveis financers. Va començar la seva carrera professional integrant l'equip d'estratègia del Banc Sabadell, on va participar en la definició i posterior implantació de l'entitat a Mèxic. Actualment, exerceix com a consultor a Roland Berger, una consultora d'estratègia multinacional d'origen alemany, on lidera projectes en diferents àmbits del sector financer (banca, finançament al consum, assegurances, gestió d'actius, etc.), i que, en paraules seves, li "garanteix un entorn de constant aprenentatge i creixement tant professional com personal". Recentment s'ha incorporat al Col·legi d'Economistes de Catalunya "amb la finalitat de mantenir-me al corrent de l'entorn econòmic català, gràcies a l'excel·lent qualitat del conjunt de serveis i informes oferts pel Col·legi". ■

Comissió d'Auditors de Comptes: examen accés ROAC

A través del **91 432 02 69**, el REA-CGE (Registro de Economistas Auditores del Consejo General de Economistas) es torna a posar a disposició dels aspirants a l'Examen d'Aptitud Professional per a la inscripció en el Registro Oficial de Auditores de Cuentas, per respondre els seus dubtes. Els requisits i les condicions generals per presentar-s'hi són:

- Ser major d'edat.
- Tenir la nacionalitat espanyola o d'algun dels estats de la UE, sense perjudici del que disposi la normativa sobre el dret d'establiment.
- No tenir antecedents penals per delictes dolosos.
- Haver obtingut una titulació oficial universitària, o estar en possessió dels estudis o títols que facultin per a l'ingrés en la universitat.
- Coneixements teòrics per poder exercir la professió, obtinguts a través de cursos específics sobre les matèries que recullen i amb l'extensió en hores o ECTS cursats que s'indica en la Resolució de l'ICAC de 12 de juny de 2012.
- Demostrar una formació pràctica mínima de 3 anys, o de 8 si no es té una titulació oficial.

De conformitat amb el Reglament de la Llei d'Auditoria (RD 1517/2011), les proves es desenvoluparan en dues fases: un examen teòric (del qual està alliberat qui hagi cursat un màster d'auditoria de comptes homologat per l'ICAC) i un examen pràctic. Com en anteriors convocatòries, l'Aula de Formació del CEC (**93 416 16 04**) elaborarà un pla específic de preparació per a la segona fase de l'examen. ■

Relació d'altres col·legials de febrer a maig del 2019

Abad Berenguer, Albert
Alonso Santacreu, M^a del Carmen
Álvarez Salarich, David
Arnau Altés, Núria
Artalejo Ferrer, Martí
Badosa Puig, Javier
Bañuelos Piccone, Carmen
Barquet Fassio, Andrea
Suraya
Barreira dos Santos,
Fernando José
Bermúdez Galván, Jennifer
Bernal Sosa, Verónica Sarai
Bou Casas, Guillem
Brito Plasencia, Marlene del Rosario
Capacés Monfort, Santiago Miguel
Castellanos Maduell, Albert
Contreras Barrabino, Abel
Cuadrat Morillo, Elisabet
Culebras Escrivà, Juli

Delgado García, M^a del Carmen
Díez Portugal, Xavier
Faura Poy, Valentín
Fernández-Goula Omedes, Elisabet
Figueroa Sicart, Miguel
Florensa Clavel, Roger
Gumersind
Florido Bas, Miriam
Ganado Ratón, José Ángel
García García, Isabel
Garrido Arroyo, Jorge Juan
Gómez Molina, Fabián
González Díaz, Mario
González Querol, Carlos
Hernández Asín, Paula
Hernández Mateos, Mª José
Herrador Fernández, Eduard
Herrador Fernández, Albert
Ibáñez Rodríguez, Rocío del

Pilar
Irastoza Madariaga, Josu
Mirena
Izquierdo Ripollés, Laura
Jiménez Domínguez, Adrián
Jiménez-Arenas Alpuente, Patricia
Laplaza Gutiérrez, Alexandre
Lillo Calle, Misericòrdia
López Gutiérrez, María de las Mercedes
López Albadalejo, Rocío
Luis Pericot, Marc
Maled Viñes, Víctor
Mansilla Comas, Laura
Martí Costa, Jordi
Martín Giménez, Víctor
Martínez Fuertes, Josep Oriol
Martínez Moreno, Rubén
Martínez López, David
Mas Capdevila, Beatriz

Mayo Torres, Antonio
Montes Messeguer, Sergi
Morales Martínez, Enrique
Morillo Vega, M^a del Pilar
Narbón Sosa, Juan
Ollé Estirado, Maria Àngels
Olsina Pau, Francisco Javier
Pallarés Pastor, Joan
Parra Carrazo, Marta
Peciña Rando, Ricardo
Pedrol Cudós, David
Pellisa Pujol Miriam, Mercè
Peramiquel Prat, Ferran
Pol González, José M^a
Prats Torruella, Anna
Puiggròs Ribera, Xavier
Punsoda Roses, Cristina
Raventós Gastón, Olga
Restrudis Pelach, Judit
Ros Martrat, Anna
Rosell Febres, Bernat
Royes Riera, Adria

Sala Pascal, Susanna
Salcedo Serrano, Romina
Montserrat
Sánchez Torres, Alejandro
Sancho Escarp, Raquel
Sañe Rallo, Sacha
Serrano Díez, Mª Nelia
Silva Delgado, Daysi
Solé Tarragona, Carolina
Suárez García, Enrique
Térmens Gabernet, Miquel
Torres Amado, Carlos
Turean, Alina Maria
Tuset Ponce, Maria
Valverdu Queralt, Mª Teresa
Vidal Ayuso, Fátima
Vilà Santaulària, Santiago
Vilà Fanals, Anna
Vives Tanganelli, Àngel
Vizcaino Torres, Raquel
Zaragoza Fernández, Alberto

Segona Jornada sobre Bioeconomia: “Bioeconomia de les infraestructures verdes”

A partir de la iniciativa i organització de les Comissions d'Economia i Sostenibilitat, i d'Economia Agroalimentària, el 27 de maig es va celebrar a Barcelona la Jornada sobre Bioeconomia, orientada als potencials i aprofitaments dels boscos.

El bosc és la infraestructura més gran de Catalunya, dues

terceres parts del territori és superfície forestal. Tanmateix, és la més oblidada i menys aprofitada tant des d'un punt de vista mediambiental com econòmic.

Però les coses estan canviant a la mateixa velocitat en què s'està produint un canvi en la consciència sobre la urgència d'obrir pas a un nou paradigma basat en la sostenibilitat i, per

tant, en l'eficiència i la circularitat, amb el suport d'unes poderoses eines tecnològiques que tot just ara comencen a desplegar-se.

Tot plegat exigirà un canvi cultural molt important, del qual institucions com el Col·legi d'Economistes poden ser informadores, orientadores i catalitzadores dels canvis.

Aquesta Segona jornada sobre Bioeconomia va comptar amb els següents ponents:

- **Josep Garriga Sala**, economista, que es va referir als efectes de l'escalfament global i el rol destacat que pot jugar el bosc al cantó de les solucions.
- **Rosendo Castelló i Pujol**, empresari i president del Consorci Forestal i QualitySuber, que va explicar la producció de la fusta i de suro, i les seves aplicacions en els mercats alimentari, de la construcció i l'energia.
- **Ana Belén Noriega**, secretària general de PEFC, que va parlar de la certificació de la fusta sostenible, la cadena de custòdia i les seves aplicacions.
- **Teresa del Pozo Lérda**, arquitecta, que va explicar l'aplicació de la fusta en l'arquitectura de la construcció. ■

Reunió constituent del Comitè de Normativa i Ètica Professional

El 27 de març es va constituir el Comitè de Normativa i Ètica Professional, en el transcurs d'una reunió que va comptar amb l'assistència del degà Anton Gasol.

Com preveuen els estatuts, la Junta de Govern va acordar al·lenomenar el col·legiat Antoni Argandoña com a president, i en la seva reunió de març, un cop escoltades les Comissions de Treball, nomenar

la resta de membres: Carles Àvila, Joan B. Casas, Marià Curto, Irene Espeleta, Lluís Guerra, Santiago Iglesias, Luis Francisco Moreno, Andreu Morillas, Joan Moseguí, Jordi Oliveras, Carles Pedreño, Laura Pedreño, Arturo Portal, Mercè Rotllan, Joan Sardà, Josep Sirvent i Josep Maria Solans.

En la seva composició, la Junta va intentar assolir un equilibri entre membres del CNEP

del període transitori de la unificació per garantir una continuïtat, i nous membres vetllant per tal que hi hagués, com a mínim, un representant de cada una de les seues col·legials i també de les principals comissions.

Finalment, per donar-hi més solemnitat, va incorporar dos exdegans, Andreu Morillas i Joan B. Casas. En paraules del seu president, expressades en la reunió constituent, “el Comitè

és un òrgan col·legial que té com a principals funcions l'elaboració de la normativa col·legial de caràcter deontològic i de conducta professional, la promoció i el control del comportament deontològic dels membres del Col·legi, així com la resolució de dubtes i consultes de caràcter deontològic o professional que els membres del Col·legi o bé la Junta de Govern li puguin plantejar”. ■

RESPONDE CON SEGURIDAD TÚ ERES LA REFERENCIA

NUEVO MEMENTO Fiscal 2019

168€
4% IVA NO INCLUIDO

El Memento Fiscal 2019 ofrece el análisis más exhaustivo de **toda la fiscalidad** en un solo volumen. Se trata de la primera referencia de consulta para asesores fiscales, directores financieros y para el resto de profesionales relacionados con la fiscalidad, por su rigor y por la rapidez de acceso a la información que procura.

Diseñado de arriba abajo para encontrar al instante soluciones rigurosamente fundamentadas con más de 19.000 citas a la legislación, jurisprudencia y doctrina administrativas más reciente y relevante. **Accede a la última información para tomar decisiones con total seguridad.**

Sumario

 3.000 PÁGS. APROX.

PARTE 1.ª IMPUESTOS DIRECTOS

Impuesto sobre la Renta de las Personas Físicas
Impuesto sobre el Patrimonio
Impuesto sobre Sociedades
Regímenes especiales del Impuesto sobre Sociedades
Transparencia fiscal internacional
Impuesto sobre la Renta de no Residentes
Convenios y tratados internacionales
Impuesto sobre Sucesiones y Donaciones

PARTE 2.ª IMPUESTOS INDIRECTOS

Impuesto sobre el Valor Añadido
Impuesto sobre Transmisiones Patrimoniales y Actos Jurídicos Documentados
Impuesto sobre las Primas de Seguros
Impuesto Especial sobre Determinados Medios de Transporte

PARTE 3.ª IMPUESTOS Y RECARGOS NO ESTATALES. TASAS. TRIBUTOS SOBRE EL JUEGO

PARTE 4.ª PROCEDIMIENTO

PARTE 5.ª OBLIGACIONES FORMALES

PARTE 6.ª ENTIDADES SIN FINES LUCRATIVOS Y MECENAZGO

PARTE 7.ª TABLAS E INFORMACIONES PRACTICAS

ADQUIÉRELO AHORA LLAMANDO AL **91 210 80 00**

Seu territorial del Col·legi a Girona

III JORNADA D'AUDITORIA I COMPTABILITAT

El divendres 10 de maig es va celebrar a Girona una nova edició d'aquesta Jornada, amb gran aflluència d'assistents, no només de les comarques gironines, sinó també de la resta de Catalunya i de l'Estat espanyol.

JOSEP M. PERRAMON

Vocal del Comitè Executiu de la Seu Col·legial de Girona del CEC
perramonjm@gmail.com

La jornada havia de començar amb la inauguració institucional per part de l'alcalde de Girona, Marta Madrenas, que en no poder-hi assistir per un imprevist va ser representada per la tinent d'alcalde de l'Àrea d'Hisenda i Règim Interior de l'Ajuntament, Maria Àngels Planas; el degà del Col·legi d'Economistes de Catalunya, Anton Gasol; Lluís Bigas, president de la Seu Col·legial de Girona, i el president de la Comissió d'Auditoria de Comptes, Emilio Álvarez.

Els parlaments van destacar la importància de l'organització d'aquest tipus d'actes a la ciutat de Girona, on cada vegada s'hi celebren més jornades i congressos, i en concret aquesta Jornada d'Auditoria i Comptabilitat "Temps de Flors", ja arrelada amb la seva tercera edició consecutiva, així com la importància de la formació per a l'exercici de la professió dels col·lectius participants a la jornada. La tinent d'alcalde, en nom de l'alcalde, va convidar els assistents a passejar pel Barri Vell, aprofitant l'exposició "Girona, Temps de Flors".

Tot seguit va començar la formació, amb un programa molt intens, farcit de conferències impartides per ponents de primera línia vinguts de tot l'Estat.

David Trujillo, vocal del Consell Assessor del REA Auditores, va impartir la ponència titulada "Importància relativa: com? Quan? Quant? Mostreig i després de la mostra, què?", moderada per Enric Paredes, economista i auditor. Es van tractar fonamentalment els problemes de selecció de

mostres i la interpretació de resultats en auditoria de comptes.

En el torn d'Oriol Amat, vicedegà del Col·legi i vicepresident de l'ACCID, va tenir lloc la intervenció "Com valorar empreses de la nova economia", moderada per Anna Garriga, degana de la Facultat de Ciències Econòmiques i Empresariales de la Universitat de Girona. La seva ponència feia referència als criteris per valorar les empreses tecnològiques, especialment les *start-ups*.

A continuació va tenir lloc la intervenció "L'organització interna i del treball en les firmes d'auditoria", tractada per Miguel Bolumar, vocal del Consell Assessor i del Comitè de Normes i Procediments, on és responsable de la Comissió de Control de Qualitat i revisor de Control de Qualitat del REA Auditores, amb la moderació d'Este-

ve Gibert, economista, auditor i anterior president de la seu territorial del Col·legi a Girona. Es va donar importància principalment al que es preveu que vindrà en els propers mesos en relació amb l'organització interna de les firmes que es dediquen a l'auditoria de comptes.

Per tancar la sessió del matí, el tàndem dels ponents Txema Valdecantos, coordinador del Comitè de Normes i Procediments del REA Auditores, i Mikel Elosegui, vocal del Consell Directiu del REA Auditores i responsable de Formació del REA, moderats per Xavier Amargant, responsable de Formació d'Auditors de la seu del CEC a Girona, ens van explicar el "Reglament d'auditoria i altres aspectes tractats en el Comitè de Normes i Procediments", d'on cal destacar les previsions del projecte de reglament d'auditoria de comptes, fins ara fallides, i la feina

que es fa des del Comitè de Normes i Procediments del REA.

Després de la pausa per dinar, es va fer la presentació "La Guia del REC sobre plans de viabilitat", a càrrec de Paco Gracia, president d'EC Economistes Comptables, moderat per Martí Garcia, president de la Comissió de Comptabilitat (comissió conjunta CEC-ACCID). Aquesta guia ha estat feta per gent amb acreditada experiència en aquest àmbit i recull de manera molt orientadora el que ha de fer un professional per elaborar un veritable pla de viabilitat que no sigui fictici.

Tot seguit, Juan Luís Domínguez, auditor de comptes i professor titular d'Economia Financera i Comptabilitat a la UB, moderat per Montse Capellas, vicepresidenta de la seu de Girona del Col·legi d'Economistes, ens va fer una explicació titulada "Noves tates en informació financera", on principalment va fer referència a l'EINF (estat d'informació no financera) que recentment ha entrat en vigor i que en els propers anys s'estendrà l'obligació de fer-lo a moltes més empreses.

El tema "Blockchain a l'auditoria i la comptabilitat" ens el va presentar Luz Parrondo, vocal de la Comissió Tecnològica del REA Auditors i professora de la UPF, moderada per Angèlica Ribas, economista i auditora. D'una manera molt entenedora va fer una visió general i didàctica del que és i el que significarà l'aplicació del *blockchain* dins el funcionament diari de les empreses en un futur no gaire llunyà.

La darrera ponència de la jornada la va presentar Enrique Rubio, president de l'Institut de Comptabilitat i Auditoria de Comptes d'Espanya (ICAC), i, moderada per Lluís Bigas, es va titular "Noves tates en auditoria de comptes i comptabilitat", tot fent un repàs detallat d'aquestes novetats, especialment de les adaptacions de normativa internacional al marc espanyol.

Finalment, la cloenda va anar a càrrec de Lluís Bigas, d'Enrique Rubio i dels presidents del REA Auditors i del Consejo General de Economistas, Carlos Puig de Travy i Valentí Pich, que van agrair als companys l'assistència. Puig de Travy va fer una defensa de la professió d'auditor de comptes i del

Els parlaments van destacar la celebració d'aquest tipus d'actes a Girona, així com la importància de la formació per a l'exercici de la professió

paper de les petites i mitjanes firmes d'auditoria, representades pel REA, així com de la necessitat de lluitar contra la concentració de pes específic de les grans en el sector.

Reunió Comitè Tècnic del REA

D'altra banda, aprofitant l'assistència a la jornada de membres del REA, es va celebrar una reunió del seu Comitè Tècnic, presidida per Carlos Puig de Travy i el seu vicepresident, Ramón Madrid Nicolás. Aquest comitè és un dels òrgans principals de l'actuació del REA, tant pel que fa a l'atenció i els serveis als seus membres com a les relacions institucionals. ■

La fórmula saludable

una àmplia selecció de cobertures
i serveis per protegir la teva salut

MÚTUA

General de Catalunya

Tuset, 5-11 - 08006 BARCELONA - 93 414 36 00
www.mgc.es

mgc@mgc.es - atenció al mutualista: atm@mgc.es

Granollers 93 860 02 88 | Igualada 93 804 90 02
Manresa 93 875 22 54 | Mataró 93 741 47 42
Sabadell 93 745 14 31 | Sant Cugat del Vallès 93 589 78 78
Hospital General de Catalunya 93 589 08 51
Terrassa 93 788 27 18 | Vic 93 881 46 44
Vilanova i la Geltrú 93 814 71 64 | GIRONA 972 41 42 30
Blanes 972 35 91 11 | Figueres 972 67 72 79
Olot 972 27 35 58 | Palamós 972 31 22 86
LLEIDA 973 27 80 13 | TARRAGONA 977 25 28 55
Reus 977 12 81 23 | Tortosa 977 44 92 67
El Vendrell 977 15 59 80
PALMA DE MALLORCA 971 42 57 72
VALÈNCIA 96 352 45 80

Seu territorial del Col·legi a Tarragona

'EL TRATAMIENTO JURÍDICO-FISCAL DE LA REMUNERACIÓN DE LOS ADMINISTRADORES'

La seu territorial de Tarragona del Col·legi d'Economistes de Catalunya va acollir la presentació de l'últim llibre del col·legiat Carles Pedreño López, un monògraf estructurat en dos blocs: el jurídic i el fiscal.

CARLES PEDREÑO, economista, doctor en dret i autor del llibre
pedreno@calibroabogados.com

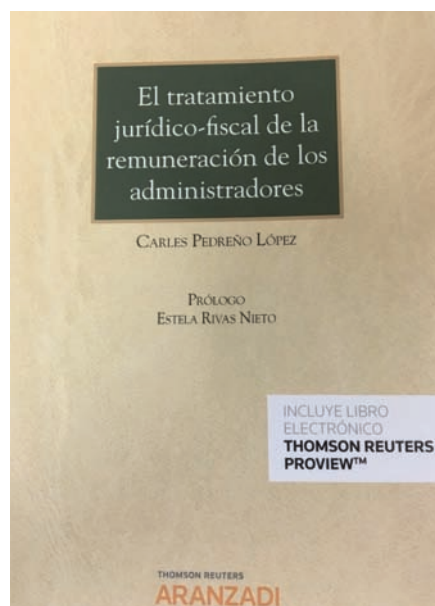
ESTELA RIVAS, professora de Dret Financer i Tributari de la URV
estela.rivas@urv.cat

El 28 de març de 2019 es va fer, a la seu de Tarragona, la presentació pública del llibre *El tratamiento jurídico-fiscal de la remuneración de los administradores*, de l'editorial Thomson Reuters Aranzadi, del col·legiat Carles Pedreño López.

L'acte va comptar amb innumbrables assistents del teixit cultural, econòmic i social de la ciutat de Tarragona. La presentació va ser presidida per Miquel Àngel Fuster, president de la seu de Tarragona del Col·legi d'Economistes de Catalunya, i hi van participar: Anton Gasol, degà del Col·legi d'Economistes de Catalunya; Pere Segarra, economista, i Estela Rivas, professora de la Universitat Rovira i Virgili de Tarragona, que ha realitzat el pròleg del llibre i ha estat tutora de la tesi doctoral de Pedreño.

L'objectiu principal d'aquesta monografia consisteix a analitzar la remuneració dels administradors de les societats de capital i els seus diferents règims jurídics, distingint entre el retribuït per la gestió social i per la d'empresa.

Per aconseguir-ho, ens plantejarem les següents particularitats: el caràcter de la naturalesa de la relació administrador-societat, l'àmbit de la remuneració, la gratuïtat del càrrec, les remuneracions com a despeses deduïbles, la qualificació fiscal dels rendiments percebuts, l'aplicació dels incentius fiscals per a les remuneracions i la repercussió fiscal de les prestacions dels serveis.

El treball s'estructura en dos grans blocs: el jurídic i el fiscal. El primer planteja els aspectes jurídics de la remuneració dels administradors i s'examina l'administració de la societat (la figura de l'administrador) i la seva relació amb la societat.

Per això és necessari partir d'un concepte d'administrador, saber les formes d'organitzar l'administració, conèixer els deures generals del càrrec, les seves competències i la qualificació de la relació jurídica existent entre la societat i l'administrador.

D'aquesta manera, la naturalesa de la relació jurídica ens conduirà a diferents règims

de la remuneració i a les seves implicacions fiscals segons el motiu i la procedència.

Aquest bloc finalitza amb l'anàlisi de la remuneració com a contraprestació a l'exercici de les diferents funcions realitzades en i per a la societat, ja que resulta imprescindible esbrinar els components que la integren, el seu import i la determinació dels sistemes de remuneració.

En el segon bloc del treball s'introdueixen els aspectes tributaris per concretar la imposició per a la remuneració dels administradors: la remuneració com a despesa deduïble fiscalment per a la societat a l'IS, la qualificació de la remuneració percebuda com a rendiment del treball i de l'activitat econòmica a l'IRPF, el requisit de la remuneració per a l'exempció fiscal per la titularitat de les participacions en societats a l'IP, la remuneració com a condició per a la reducció fiscal per a les transmissions de participacions en societats (en herències i en donacions) a l'ISD i la subjecció de les remuneracions percebudes per prestacions de serveis exercides per la societat a l'IVA.

A la part final es realitzen aportacions personals sobre els diferents règims de remuneració que proposem, la seva compatibilitat (superant l'anomenada "doctrina del vincle") i la fiscalitat de la remuneració de l'administrador.

L'obra és fruit de la tesi doctoral realitzada pel seu autor durant quatre anys, que va tenir la nota de qualificació d'excel·lent *cum laude* per unanimitat del tribunal, defensada el 2017 i que ara es publica com un referent per a tots els operadors jurídics i econòmics de la nostra societat. ■

Seu territorial del Col·legi a Lleida

INQUIETUD SERENA PER L'ECONOMIA LLEIDATANA

Tenir aspiracions de millora sempre és positiu. Per això, aquest article busca ressaltar la part positiva i activa d'aquesta conducta avui ben present en l'economia de les Terres de Ponent.

JOAN PICANYOL I TARRÉS

Vocal del Comitè Executiu de la Seu Col·legial de Lleida del CEC

Pot ser la política i les seves habituals promeses el que potser ho ha fet moure. No oblidem que fins fa poc hem estat en un període electoral latent o *de facto* ben llarg. S'ha de confiar que l'empenta que s'hi va estar donant en aquells dies no sigui flor d'un dia.

L'impuls que observem darrerament, fomentat per part de les institucions i societat d'aquesta zona, no s'hauria de veure aturat. Serà molt convenient continuar per aquest camí ja iniciat, tant si ha estat promogut per raons electorals o bé per uns altres motius millors, més consolidats i perdurables. El cert és que es manté la situació econòmica lleidatana en un nivell satisfactori per a un desenvolupament sostingut.

Hi ha hagut diversos actes en els darrers mesos que finalment han deixat constància de les qualitats que atresora l'economia lleidatana, liderada per un sector primari, capdavanter a Catalunya de manera clara i des de fa temps. La suma d'esforços públics i privats és productiva i esdevé imprescindible. Els nous moviments de l'economia local estan apuntant en la direcció que no més ha de comportar modificacions en positiu per al futur del teixit empresarial i econòmic local.

M'agradaria destacar unes actuacions relacionades amb això en tres exemples recents.

En primer lloc, em referiré a la presentació de l'estudi sobre l'economia lleidatana, dirigit pel col·legiat i catedràtic d'Economia Oriol Amat, juntament amb professorat de diverses universitats de Barcelona i la de Lleida. Analitza amb detall la transformació de l'economia lleidatana i es repassen les característiques principals de la situació

macroeconòmica local. M'agradaria destacar-ne les principals:

- Importància de l'agricultura i la indústria alimentària, que generen exportacions amb un saldo comercial molt positiu.
- Evolució positiva del PIB total i la renda per càpita. Des del 2007 té una evolució millor que a la resta de Catalunya.
- Increment del pes de la indústria que es troba en el nivell del 20 % del total de l'activitat econòmica, si bé el pes més rellevant és el dels serveis.
- El mercat de treball presenta un percentatge d'atur inferior al del conjunt de Catalunya i gaudeix de més estabilitat en l'ocupació.
- Les empreses lleidatanes compten amb una bona situació financera, superant la del conjunt de les empreses catalanes.

La presentació de l'estudi sobre la realitat de l'economia de Ponent es feu en una de les sales de la Llotja. Hi intervingueren el director d'aquest treball, Oriol Amat, i el director de la Càtedra d'Emprenedoria de la Universitat de Lleida, Ramon Saladrígués. L'assistència a l'acte fou nombrosa amb una nodrida representació del Comitè Executiu de la seu territorial de Lleida del Col·legi d'Economistes de Catalunya.

L'interès d'aquesta anàlisi radica en la constatació d'una evolució clarament positiva de l'economia lleidatana. Aquest fet ha de servir per reconèixer que s'està fent un bon trajecte per a una definitiva adequació efectiva de les fortaleeses que el teixit empresarial local ja presenta. I això confirma que es

pot fer camí de manera reeixida vers un futur encara millor, ateses les clares potencialitats de l'economia local.

En segon lloc, destacaré la presència activa del Col·legi en la 6a Fira UdL Treball a Lleida.

A l'acte inaugural hi van assistir el president del Comitè, Josep Maria Riu, i el president de l'Associació de Col·legis Professionals de Lleida, Xavier Ticó. Es va poder atendre un bon nombre d'alumnes i graduats universitaris, interessats a conèixer els nostres serveis i activitats de primera mà.

I, per acabar, dins dels actes que afavoreixen que l'esdevenidor de l'economia lleidatana es presenti esplendorós i preparat per acaçar els reptes més ambiciosos que es pugui marcar, aprofitant les seves oportunitats, hi ha un tercer fet que cal destacar. Fou l'acte de lliurament de les orles acadèmiques a la promoció d'alumnes del grau en Administració i Direcció d'Empreses, Dret i Turisme.

Va comptar amb la presència del nostre degà, Anton Gasol, com a padrí de la nova promoció de graduats de la UdL. Presidit pel nou rector de la UdL, Jaume Puy, acompanyat a la taula pel degà del Col·legi i el president del Comitè de la seu territorial de Lleida del Col·legi, Josep Maria Riu, va ser una bona oportunitat per constatar que l'economia i la societat de les Terres de Ponent poden fer front al seu demà amb confiança en veure que en els nous graduats hi ha una llavor que ha crescut vigorosa, s'ha fet resistent i es mostra capaç de liderar la societat d'un futur ja proper.

I en tots aquests actes, l'actitud i la presència del Col·legi d'Economistes de Catalunya hi ha tingut una clara implicació i un marcat protagonisme. ■

ROBERTO FERNÁNDEZ (UdL)

“La cooperació entre universitats i empreses ha de ser una qüestió d'Estat”

Roberto Fernández és catedràtic d'Història Moderna de la Universitat de Lleida, de la qual ha estat rector. També ha presidit, fins fa poques setmanes, la Conferència de Rectors de les Universitats Espanyoles (CRUE).

ADRIÀ GRATACÓS TORRAS, periodista
Gabinet de Premsa del Col·legi d'Economistes de Catalunya
cecpremsa@coleccionistes.cat

Catedràtic d'Història Moderna de la Universitat de Lleida, Roberto Fernández ha estat, fins fa unes setmanes, rector de la Universitat de Lleida i president de la Conferència de Rectors de les Universitats Espanyoles (CRUE). Distingit amb el Premi Nacional d'Història el 2015 per la seva labor de revisió de la historiografia sobre la Catalunya sota la dinastia dels Borbó, Fernández va esdevenir el primer director de l'Institut de Ciències de l'Educació de l'Estudi General de Lleida. Amb una dilatada i exhaustiva trajectòria en docència i recerca, és expert en història espanyola i catalana del segle XVIII i ha esdevingut un referent en la gestió universitària, on ha desenvolupat la seva tasca professional i acadèmica al llarg de gairebé quaranta anys. Parlem amb ell del sistema d'universitats de l'Estat, de la implementació dels objectius de la CRUE i dels reptes més immediats que afronten les universitats per adaptar-se a la transformació digital i estrènyer els lligams amb el teixit productiu del país.

Quina valoració fa del sistema d'universitats a l'Estat espanyol? Quines febleses i forteses en destacaria?

Crec que l'Estat espanyol té un sistema universitari que, al llarg dels anys, ha aconseguit compaginar amb èxit l'equitat social i l'excel·lència acadèmica. En aquests moments comptem amb el millor sistema universitari que hem tingut en tota la nostra història i és un dels sistemes capdavaners d'arreu del món: hi ha 40 universitats espanyoles entre els 800 millors de més de 22.000 centres

universitaris existents arreu del món. Ara bé, el que és realment important no és tenir una o dues universitats entre les primeres cent dels rànquings internacionals, sinó que el conjunt del sistema universitari sigui de qualitat i permeti garantir a tots els seus estudiants una qualitat acadèmica mitjana equiparable a les universitats del nostre entorn occidental.

Ens podria explicar quina és la conciliació existent entre una universitat del territori, com a tall d'exemple és la Universitat de Lleida, i el Consejo de Rectores de Universidades de España (CRUE)? Són dos mons ben diferents?

En realitat es tracta d'un mateix món que compta amb dues dimensions territorials diferents. La Universitat de Lleida té com a lema “amb els peus en el territori i amb la mirada posada al món”. És a dir, volem contribuir al creixement i desenvolupament de les terres de Lleida, volem formar part del reequilibri de Catalunya, però també al co-

“El que és realment important és que el sistema universitari garanteixi a tots els seus estudiants una qualitat equiparable a les universitats de l'entorn”

“No pot ser que siguem la desena potència mundial en producció científica i, en canvi, caiguem al número vint-i-dos en innovació”

de tenir precaució amb aquests rànquings perquè no tots estan pensats per avaluar universitats com les espanyoles, i per això els seus resultats s'han d'analitzar sempre amb precaució i cert relativisme.

Com es pot promoure una relació més estreta de cooperació científica i tecnològica entre grups de recerca de les universitats i les empreses per millorar el sistema productiu?

Les relacions entre les universitats i les empreses han millorat molt notablement al llarg dels darrers vint anys. Avui dia resulta molt estrany que una universitat no tingui les seves pròpies relacions de formació, investigació o innovació amb les empreses del seu entorn o amb companyies de caràcter general. Tot i aquest avenç aconseguit al llarg de les últimes dues dècades, és també notori que el camí que queda per recórrer és molt gran. El progrés d'Espanya, en part, depèn d'aquesta col·laboració entre universitats i empreses, perquè senzillament no pot ser que siguem la desena potència mundial en producció científica i, en canvi, caiguem al número vint-i-dos en innovació. Alguna cosa falla, i aquesta és, sens dubte, una qüestió d'Estat que hem d'abordar entre tots: universitats, Administració i empreses.

Com afronta el sistema universitari el gran repte actual que suposa preparar les persones per a tasques que els canvis tecnològics estan redefinint amb més velocitat i profunditat que mai?

La majoria de les universitats està fent un gran esforç per acomodar els seus plans d'estudi a la millor ocupabilitat possible dels seus titulats. Crec que ha esdevingut una preocupació que la universitat dels nostres temps no pot eludir. Ara bé, segueixo creient que la preparació ha de ser, en bona mesura, generalista, i s'ha de preocupar sobre tot allò necessari per desenvolupar actituds i capacitats juntament amb els coneixements propis de cada una de les disciplines. Uns coneixements que en absolut poden ser menysvalorats. ■

neixement universal. Aquesta funció global és fonamental per a la nostra universitat.

És complicat per a centres universitaris —com ara la Universitat de Lleida— poder implementar els objectius de la CRUE?

En absolut. No ho és perquè existeix una dialèctica creativa entre allò micro i allò macro, entre els problemes concrets que pot arribar a tenir la Universitat de Lleida, i que són generalitzables a gairebé totes les universitats de la CRUE. Per això la Conferència de Rectors de les Universitats Espanyoles esdevé un instrument tan vital, perquè es converteix en

la millor institució de representació i diàleg entre les universitats espanyoles amb els poders polítics, econòmics i socials.

En relació amb els rànquings universitaris internacionals com a eines de referència —com poden ser l'U-Ranking i el Ranking CYD—, quin considera més complet, exhaustiu i que no cau en la temptació dels indicadors?

Tots els rànquings tenen coses millorables. Des del meu punt de vista, crec que els hem de llegir com uns indicadors generals que ens poden ajudar a saber on som i què és el que podem millorar. Ara bé, al mateix temps hem

ELS ALUMNES RESPONEN

29è Màster d'Especialització Tributària

Una de les activitats pròpies de l'economista és l'assessorament fiscal a persones físiques o jurídiques. Un any més, l'Aula d'Economia i Empresa del Col·legi ha organitzat un dels màsters més reconeguts en la matèria. Parlem amb tres dels seus alumnes.

MARTÍ GARCIA PONS
Secretari acadèmic
secretariacademic@coleconomistes.cat

A principis de juny ha finalitzat la 29a edició del Màster d'Especialització Tributària, un dels més reconeguts en el món de l'assessorament i consultoria fiscals, i que està homologat pel Registro de Economistas Asesores Fiscales (REAF).

Els seus anys d'experiència el situen com un màster de referència, indispensable per a la formació dels equips fiscals dels despatxos professionals, i que permet als participants introduir-se en l'àmbit fiscal i tributari, o consolidar la seva carrera en oferir una sòlida formació teòrica i, sobretot, pràctica, de la mà d'un equip docent altament qualificat.

Aprofitant la finalització d'aquesta edició, hem parlat amb alguns dels participants per conèixer-ne la seva opinió.

- 1) Quines raons t'han motivat a escollir l'àmbit fiscal per desenvolupar la teva carrera professional?**
- 2) Per què vas triar aquest màster entre l'oferta de màsters i postgraus?**
- 3) Quina es la teva valoració global del màster?**
- 4) Quin impost o quin mòdul del programa t'ha agradat més? Per què?**
- 5) Quins consells donaries a futurs estudiants del màster?**

JAUME RIERA

1 Per sortir de la meua zona de confort i créixer. Sempre m'havia mogut en l'àmbit comptable financer i sempre havia dit que mai treballaria en una gestoria. Em va arribar l'oportunitat de fer-ho i en lloc de tancar-me en banda vaig obrir la ment i vaig decidir sortir de la zona de confort!

2 Per desenvolupar amb professionalitat i rigor la feina que esperen de nosaltres els nostres clients. Jo tenia un coneixement molt genèric dels aspectes tributaris i necessitava adquirir-los més sòlidament.

3 És un màster molt ben organitzat, que permet obtenir una visió transversal de la tributació que es poden trobar tant les persones físiques com jurídiques. A més, compta amb grans professors experts en la matèria i que aporten la visió tant des del punt de vista de l'Administració com dels professionals. Personalment, ja he començat a recomanar-lo a amics i coneguts.

4 Tant el d'IVA com el d'IRPF em van agradar molt, tant per la metodologia emprada com per l'organització i la seva durada (fins i

tot els faria una mica més llargs), així com perquè tenen aplicació immediata i àmplia en el dia a dia. També destacaria, pels mateixos motius, el mòdul sobre l'impost de societats.

5 Que assisteixin a totes les classes perquè valen molt la pena i aprofitin per demanar els aspectes que els preocupin en cada moment. La directora del màster ens va dir a l'inici que el professorat era molt bo, i que el partit que traüríem del màster dependria de la nostra pròpia velocitat i capacitat d'aprenentatge... i realment ha estat així!

JOSÉ MIGUEL ESCALANTE

1 Sempre he demostrat interès en els tributs i la seva aplicació. És un sector complicat, que requereix molts coneixements, i m'agrada enfrontar-me a diferents reptes dia a dia. Tant per ajudar els contribuents a millorar la seva situació fiscal com per créixer personalment.

2 Em vaig enfocar, a part del temari que s'impartia, a descobrir qui formava l'equip docent que, segons el meu criteri, és un dels punts més importants que s'han de tenir en compte. Vaig arribar a la conclusió que, de tota l'oferta disponible sobre dret tributari, el Màster d'Especialització Tributària tenia un equip docent que estava principalment format per inspectors d'Hisenda, persones molt preparades i que coneixen l'Administració des del seu cor. L'altra part la formaven docents del sector privat amb una trajectòria sòlida que ens podia aportar molts coneixements, a part d'oferir-nos el punt de

vista fora de l'Administració, que realment seria el nostre dia a dia.

3 Només puc dir que he gaudit molt d'aquest curs. És un màster molt interessant i enriquidor, des del temari fins al professorat, i per la manera en què s'ha desenvolupat el temari, començant per classes teòriques i acabant amb classes pràctiques per aplicar tot el que s'hi explica. L'únic punt dèbil que he trobat ha estat la durada d'alguns mòduls, que entenc que, per falta de temps, no es podien allargar.

4 Se'm fa difícil escollir únicament un impost, ja que tots em resulten molt interessants. Però de tots els mòduls cursats i atès el meu dia a dia en l'assessorament fiscal, l'impost sobre societats i l'IVA són els que predominen per damunt dels altres. Aquest últim crec que és molt interessant per la gran diversitat de supòsits que hi ha, a part de ser un impost amb el qual ens trobem cada dia. Per l'altra banda, de l'impost sobre societats em resulten molt interessants els avantatges fiscals i la seguretat jurídica en tema de responsabilitat que apareixen actuant a través d'una persona jurídica.

5 Qualsevol persona que estigui interessada a iniciar la seva carrera professional o ampliar els seus coneixements en aquest sector s'ha de plantejar cursar aquest màster, perquè el seu personal docent ofereix, entre altres coses, un punt de vista d'aplicació de la llei que pot impulsar la nostra carrera professional.

ITZIAR ANGULO PÉREZ DE ROZAS

1 Estic treballant en un despatx professional familiar, i he estat dedicada diversos anys a la part de la comptabilitat d'empreses i persones físiques. Ara calia evolucionar cap a l'àrea fiscal, i per fer-ho ben fet, vaig decidir fer aquest màster. És una àrea que em crida molt l'atenció i m'agrada l'estudi del funcionament i d'estratègies fiscals.

2 Perquè n'havia sentit a parlar molt bé, quant a temari, professorat i l'aplicació pràctica posterior a la feina. A més a més, el Col·legi d'Economistes de Catalunya em queda a prop de la feina.

3 Molt positiva. Aquest Màster m'ha servit per amagar coneixements importants i les bases de cada tribut, i també he entès el funcionament i l'objectiu de cada un dels impostos.

4 El professorat fa molt perquè t'agradi més o menys un mòdul o un altre. Però ajuntant el professor, amb els impostos que treballa a la feina i amb el que m'agrada més, han estat l'IRPF i el de Planificació Fiscal. Javier Ragué en sap molt i fa que sembli senzill, tot i la complexitat dels temes que tracta. Cal dir que les classes d'IVA de José María Tocornal també van ser magistrals.

5 Que aprofitin el màster, que li dediquin tot el temps que puguin durant el temps lectiu, i que interioritzin i absorbeixin al màxim possible els coneixements obtinguts durant el curs. ■

Màster d'Especialització Tributària

INSCRIPCIÓ OBERTA edició 2019-2020

Octubre 2019 a Maig 2020

30a
edició
19 | 20

**300€
de descompte**
en inscripcions prèvies
al 31 de juliol de 2019

CE Col·legi d'Economistes
de Catalunya

*Al servei dels professionals
de l'economia i de l'empresa*

www.coleconomistes.cat
aula@coleconomistes.cat
Tel. 93 416 16 04

PRESIDENT, JORDI ALBIOL PLANS, I VICEPRESIDENT, RAIMON CASANELLES BASSOLS

Reestructuració i aires de canvi a la Comissió

Donant acompliment als acords presos en la seva reunió del 29 d'octubre, aquesta Comissió inicia una nova etapa amb importants novetats, entre les quals destaquen la creació de sis subcomissions amb els seus corresponents responsables.

Resum dels canvis que cal executar a l'estructura, organització i pla de treball de la Comissió de Mercantil, Concursal i Experts Judicials.

1. Comitè Directiu de la Comissió. Bernard Afonso González, Alfred Albiol Paps, Albert Albiol Plans, Jordi Albiol Plans, Emilio Álvarez Pérez-Bedia, Josep Maria Bastons Álvarez, Marisa Bautista Olivenza, Rodrigo Cabedo Gregori, Raimon Casanellas Bassols, Jorge Cruz De Pablo, Xavier Domènech Ortí, Raúl Estepa Del Moral, Francesc Garreta Dalmáu, Lluís Grech Navarro, Francesc Lacasa Lobera, Montse Navarro Sánchez, Laura Pedreño Vargas, Jordi Pernias Llamas, Robert Pons Caballero, Miquel Ponsatí Mora, Josep Puigvert Ibars, Montse Rimbau Prat, Jordi Romero Climent, Melcior Viloca Novellas, Josep Pujolras Nonell i Silvia Castro Sardà, i com a coordinador en el Col·legi, Ramon Salvador Monfort.

2. Subcomissions de treball. Creació de sis subcomissions i nomenament de dinamitzadors:

- **Subcomissió de Mercantil:** Josep Puigvert Ibars.
- **Subcomissió de Mediació:** Laura Pedreño Vargas.
- **Subcomissió de Concursal:** Raimon Casanellas Bassols
- **Subcomissió de Legislació internacional de la insolvència:** Xavier Domènech Ortí i Francesc Lacasa Lobera.
- **Subcomissió de Pericial:** Rodrigo Cabedo Gregori
- **Subcomissió d'Administració judicial:** Xavier Domènech Ortí.

3. Comitè executiu. Nomenar un comitè executiu d'entre els membres del comitè directiu que valorarà, analitzarà i executarà les propostes i tasques realitzades que reportin les subcomissions de treball, integrat per: Jordi Albiol Plans, Raimon Casanellas Bassols, Laura Pedreño Vargas, Xavier Domènech Ortí i Rodrigo Cabedo Gregori.

4. Pla de treball. Per tal de potenciar les àrees d'aquesta Comissió, els responsables de les subcomissions elaboraran el seu propi pla de treball i de propos-

tes que, a manera d'exemple, es destacarien amb aquests punts a treballar: mercantil, desenvolupament d'un model d'acords parasocials, nota tècnica sobre models de bescanvi i valoracions de dret de separació de soci. Mediació concursal: models de retribució adequats, unificació de procediments i desenvolupament sancionador per no acceptació de nomenaments. Concursal: creació d'un model de rendició de comptes, seguiment de directives europees en matèria d'insolvència, estudi per millorar la pòlissa de responsabilitat civil, i actualitzar i depurar les llistes d'administradors concursals. Pericial: elaborar una guia de models de perícia, proposar una nova regulació dels honoraris del perit judicial i creació d'un llistat d'economistes al servei de l'Administració de Justícia.

5. Accions divulgatives i creació d'unes "trobades concursals", que consistiran en unes xerrades informals obertes als col·legiats membres de la Comissió per debatre temes d'actualitat (no només concursals).

6. Col·laboració permanent amb l'Aula de Formació del Col·legi, assessorant-la en temes formatius del nostre àmbit i, principalment, en l'organització del Fòrum Concursal que enguany arribarà a la 15a edició els dies 12 i 13 de novembre de 2019. ■

La projecció de la dona en el món empresarial

La conciliació familiar, la manca de referents i les mesures a aplicar per millorar la diversitat van marcar el debat a la taula rodona organitzada en col·laboració amb UPFemale.

ESTER OLIVERAS

Presidenta del Grup de Treball d'Economia de la Igualtat i de la Diversitat
ester.oliveras@upf.edu

El Grup de Treball per a la Igualtat i la Diversitat, juntament amb la iniciativa UPFemale de la Universitat Pompeu Fabra, van organitzar el 2 de maig passat una taula rodona per posar de relleu les casuístiques que afecten l'avenç professional de les dones. **Laia Orozco** va explicar que UPFemale és un programa de mentoria entre graduades en Economia i Empresa i que ja han passat per una primera etapa laboral, i dones que estan estudiant en aquestes titulacions. L'objectiu d'aquestes mentories és orientar, actuar com a referents i crear una xarxa informal de suport. **Mar Galtés**, consultora sènior de Comunicació LLYC, va moderar l'acte.

Les primeres intervencions van versar sobre la conciliació. Les ponents van expressar que sovint se'ls demana com concilien la vida familiar i professional, posant de relleu que aquesta qüestió no se sol formular als

homes, i recomanen evitar la pregunta. **Anna Gener**, CEO a Savills Aguirre Newman-Barcelona, va ressaltar la necessitat de posar en valor el treball de cures, emfasitzant el de la maternitat. La davallada de la natalitat i l'allargament de l'esperança de vida creen un problema social que no s'està dirigint de manera adequada. En aquest sentit, va exposar que cal un canvi cultural que posi en valor el vessant social i econòmic de la maternitat que, malauradament, ara l'entorn no aprecia.

Respecte dels referents femenins, les tres ponents van coincidir que en van tenir pocs. **Ciutilde Teson**, vicepresidenta del programa Mentoring de Professional Women's Network Barcelona, va explicar que ella va començar en el sector automobilístic, en el qual no hi havia dones. **Helena Torras**, sòcia directora a Pao Capital i líder de la iniciativa BCNTech4Women, va identificar

la necessitat de formar amb perspectiva de gènere des de les escoles, ja que les dones no arriben preparades a un entorn professional masculinitzat.

Lluís Juncà, director general de Promoció Econòmica, Competència i Regulació del Govern de la Generalitat, va constatar que la manca de diversitat és evident en entorns on hi ha molta pressió i en els quals cal treballar moltes hores. Va subratllar que el món polític també té aquestes característiques, posant com a exemple Marta Rovira, d'Esquerra Republicana de Catalunya.

Respecte de les mesures que les empreses poden aplicar per millorar la diversitat:

- Canviar les regles del mercat laboral. Passar del "presencialisme" a la valoració per objectius. És un sistema més sofisticat però que permet valorar de manera més adient el talent present a les empreses.
- Incrementar la flexibilitat i la mobilitat. El talent no vol estancar-se. Vol aprendre i créixer.
- Reivindicar la feina antropològica de la cura i de la no producció. L'entorn laboral actual també necessita potenciar aquesta vessant.
- Les empreses líders en els sectors s'estan adonant que sense diversitat no hi ha avenços creatius. En aquest sentit, fan esforços per adaptar-se perquè el talent es quedi a les empreses.

Finalment es va posar en valor la funció del *mentoring*, tant per a les persones que el reben com les que l'imparteixen. Es va descriure com una relació de suport que pot ajudar les dones joves a no cometre els mateixos errors i a ser més eficaçes. El *mentoring* s'utilitza com una eina d'apoderament de dones i creació de xarxes.

La sessió va acabar amb alguns consells directes a les joves professionals. En primer lloc, fer-se visibles en reunions, evitant la tendència femenina a amagar-se en l'equip i, en segon lloc, participar en xarxes formals i informals amb altres professionals. Mai se sap on pot aparèixer la propera oportunitat professional. ■

Balanç d'actes

Aquestes són les activitats més destacades que el Col·legi d'Economistes de Catalunya ha organitzat entre l'1 de març i el 31 de maig de 2019

COMISSIÓ ASSESSORS FISCALS

Debats fiscals

Dirigits per Míriam Jiménez-Ridruejo, assessora fiscal a Jiménez-Ridruejo y Asociados, SLP; Josep Sotelo, assessor fiscal a Audioconsultores Advocats i Economistes, SLP, i Pedro Villar, Gabinet Assessor Fernández, SL. Els debats oberts de consultoria fiscal van tenir lloc el mateix dia, abans de les sessions temàtiques.

Fiscalitat de les inversions en start-ups

Sessió temàtica a càrrec d'Arnau Farré, economista, soci responsable del departament Tributari de Muria Assessor, membre de la Junta de Govern del Col·legi d'Economistes de Catalunya i membre de Joves Fiscalistes, i Emilio V. Pérez, economista, soci de Pérez Pombo Asesores i membre de la Comissió de Fiscalistes CEC. Videoconferències amb les seus de Girona, Lleida i Tarragona.*

IV Jornada Tributària

Celebrada a l'hotel Catalonia Plaza de Barcelona amb la participació de diferents ponents.

Conceptes essencials d'una correcta planificació patrimonial successòria

Sessió temàtica a càrrec de Pilar Pérez Valenzuela, advocada especialista en successions i en planificació patrimonial de l'empresa familiar i la persona física. Videoconferències amb les seus de Girona, Lleida i Tarragona.*

Regles de localització de l'IVA en les prestacions de serveis i efectes del Brexit

Sessió temàtica a càrrec d'Àngel Mª Cenicerós, advocat, professor associat de la UB i de la UPF, associat de Durán-Sindreu, Asesores Legales y Tributarios. Videoconferència amb la seu de Tarragona.*

Presentació campanya RENDA 2018. Principals novetats.

Amb la participació d'Isidoro García Millán, delegat especial de l'Agència Estatal d'Administració Tributària a Catalunya; Francisca Cardador Guijo, cap de la Dependència Regional de Gestió Tributària de l'AEAT a Catalunya, i Jaume Saura Bort, cap de la Dependència Regional d'Informàtica de l'AEAT a Catalunya. Videoconferència amb la seu de Lleida.*

Especial Procediments d'Inspecció

Debats fiscals amb la participació com a ponent de Jorge Sarro, advocat i soci responsable de l'Àrea de Dret Fiscal de Rosaud Costas Durán. Videoconferència amb la seu de Tarragona.

El Compliance Fiscal, la DAC6 i les bones pràctiques

Sessió temàtica de Jaume Menéndez, economista i vicepresident de la Comissió Fiscal de Foment del Treball Nacional i membre de la Junta de Govern del Col·legi d'Economistes de Catalunya.*

Sobre planificació patrimonial i fiscal de les persones amb discapacitat

Conferència d'Emilio V. Pérez Pombo, economista i soci de Pérez Pombo Asesores. Videoconferències amb les seus de Girona i Tarragona.*

Els criteris interpretatius: són necessàriament retroactius? L'eficàcia temporal de determinats criteris interpretatius. Una reflexió.

* Documentació a disposició dels interessats al web del Col·legi. ** Vídeo disponible a youtube.com/economistescat.

Sessió temàtica amb la participació d'Antoni Duran-Sindreu, economista i Doctor en Dret. Acadèmic de la Reial Acadèmia Europea de Doctors. Director en Fiscalitat de la Barcelona School of Management (UPF-IDEA). Videoconferència amb la seu de Girona.**

Clàusules estatutàries relatives a la retribució dels administradors

Sessió extraordinària a càrrec d'Heliodoro Sánchez, doctor en Dret i registrador de la propietat i mercantil. Videoconferència amb les seus de Girona i Lleida.

JUNTA DE GOVERN

Benvinguda als nous col·legiats

El degà, Anton Gasol, el gerent Maurici Olivé i la col·legiada i presidenta de la Comissió d'Economia i Sostenibilitat, Anna García, van lliurar el carnet i els diplomes als nous col·legiats de Barcelona i província dels mesos de juny a desembre del 2018.

Assemblea ordinària de col·legiats

Aprovació de la gestió anual de la Comissió Gestora i de la Junta de Govern, dels estats financers, dels comptes anuals i de la liquidació del pressupost corresponent a l'exercici 2018. Informació de l'activitat del CNEP durant el darrer any.

Taula rodona electoral amb els candidats i candidates a les eleccions generals del 28 d'abril de 2019.

Amb la participació de Ferran Bel, candidat per Junts per Catalunya; José María Cano, candi-

dat per Ciutadans; Joan Capdevila, candidat per Esquerra Republicana de Catalunya; Joan López, candidat pel Partit Popular; Mercè Peire, candidat pel Partit dels Socialistes de Catalunya, i Gerardo Pisarello, candidat per Catalunya en Comú Podem, i amb el panell d'economistes integrat per Elisabet Bach, consultora en micropimes i formadora. El membre de la Junta de Govern del Col·legi d'Economistes de Catalunya, Jordi Caballé, catedràtic de la Universitat Autònoma de Barcelona; Albert Carreras, catedràtic de la Universitat Pompeu Fabra; Vicente Ortún, professor emèrit de la Universitat Pompeu Fabra, i Francesc Raventós, exdegà del Col·legi d'Economistes de Catalunya. Videoconferència amb les seus de Girona, Lleida i Tarragona.**

Benvinguda als nous col·legiats

El degà, Anton Gasol, i el gerent, Maurici Olivé, van lliurar el carnet i els diplomes als nous col·legiats de Barcelona i província dels mesos de gener a març del 2019.

Taula rodona electoral amb els candidats a les eleccions a la Cambra de Comerç de Barcelona

Amb la participació de Pere Barrios, Enric Crous, Ramon Masià i Joan Velayos, i amb el panell d'economistes integrat per Elisabet Bach, consultora en micropimes i formadora, membre de la Junta de Govern del Col·legi d'Economistes de Catalunya; Maria Callejón, catedràtica d'Economia a la Universitat de Barcelona, i Ariadna Suñol, presidenta de la Comissió d'Organització i Sistemes d'Informació del Col·legi d'Economistes de Catalunya.**

Taula rodona electoral amb els candidats i candidates a l'alcaldia de Barcelona

Amb la participació d'Elsa Artadi (JxC), Albert Batlle (PSC), Óscar Ramírez (PP), Maria Luz Guilarte (BCN Canvi-C's), Jordi Martí (BCN En Comú), Miquel Puig (ERC) i amb el següent panell d'economistes: Ana García, presidenta de la Comissió d'Economia i Sostenibilitat; Benito Garcia, membre de la Junta de Govern del Col·legi d'Economistes de Catalunya i del Grup de Treball de Retail; Francesc Joan, vicepresident de la Comissió d'Economia del Turisme; Agustí Jover, membre de la Comissió d'Economistes en Economia Territorial i Urbana; Àlex Segarra, membre del Grup de Joves Economistes; Maite Soler, presidenta del Grup de Treball d'Economistes per una Economia Social, i Albert Torruella, membre del Grup de Treball d'Emprenedoria.**

Taula rodona electoral amb els candidats i candidates a les eleccions europees

Amb la participació de José María Cano (C's; Alejandro Coldeforns (PSC), Santi Rodríguez (PP), Aleix Sarri (JxC), Jordi Solé (ERC), Ernest Urtasun (UP) i amb el següent panell d'economistes: Joan Colom, membre del Col·legi d'Economistes de Catalunya i exvicepresident del Parlament Europeu; Xavier Ferrer, president de la Comissió d'Economia Internacional i Unió Europea del Col·legi d'Economistes de Catalunya i president del Consell Català del Moviment Europeu; Francesc Granell, col·legiat de Mèrit del Col·legi d'Economistes de Catalunya i director general honorari de la Comissió Europea; Ester Oliveras, membre de la Junta de Govern del Col·legi d'Economistes de Catalunya i presidenta del Grup de Treball d'Economia de la Igualtat i de la Diversitat del Col·legi, i Joan Trullén, membre del Col·legi d'Economistes de Catalunya i professor de la Universitat Autònoma de Barcelona.**

COMISSIÓ ECONOMIA AGROALIMENTÀRIA

Dinar-col·loqui Què mengem? La llet, origen i qualitat

Tercer debat-tertúlia al restaurant Pomarada, a càrrec d'Eduard Gelpí, responsable de proveïments agropecuaris lactis de Calidad Pascual.

Dinar-col·loqui Què mengem? L'aigua, la bioeconomia i el futur de l'alimentació

Debat-tertúlia al restaurant Pomarada, a càrrec de Josep Maria Mateo, advisory Board Panda Agriculture and Water Fund i expresident de Cargill a Espanya i Portugal.

COMISSIÓ D'ECONOMISTES DOCENTS I INVESTIGADORS

Es pot detectar la manca d'ètica financera a través de l'escriptura?

Conferència a càrrec de Mre Carmen Arias de la Cruz, grafòloga i directora d'Arias de la Cruz Asociados. Videoconferència amb les seus de Girona, Lleida i Tarragona.*

COMISSIÓ D'ECONOMIA DE LA SALUT

40è aniversari de la Comissió d'Economia de la Salut | Taula 2: Èxits i fracassos de l'economia de la salut en la política sanitària

Conferència a càrrec de Guillem López Casasnovas, catedràtic d'economia de la Universitat Pompeu Fabra i col·legiat de Mèrit del Col·legi d'Economistes de Catalunya; Roser Fernández, directora general de la Unió Catalana d'Hospitals (UCH) i vicepresidenta de la Comissió d'Economia de la Salut del Col·legi d'Economistes de Catalunya; Ivan Planas, director de l'Àrea de Recursos Econòmics del Servei Català de Salut i membre de la Comissió d'Economia de la Salut del Col·legi d'Economistes de Catalunya, i d'Anna García-Altés, directora de l'Observatori del Sistema de Salut de Ca-

talunya a l'Agència de Qualitat i Avaluació Sanitàries de Catalunya (AQUAS). La va presidir Joan B. Casas, exdegà del Col·legi (2008-18). Videoconferències amb les seus de Girona, Lleida i Tarragona.*

Influències de l'Estat en la definició de polítiques de salut a Catalunya

Taula rodona amb la participació de Montserrat Figuerola, gerent territorial de l'Àrea Metropolitana Sud (ICS); Josep Llop, vocal de la Junta de Govern del Col·legi de Farmacèutics de Barcelona; Boi Ruiz, exconseller de Salut; Marc Soler, director corporatiu del Col·legi de Metges de Barcelona, i Joan Ramón Villalbí, cap de qualitat i processos de l'Agència de Salut Pública de Barcelona i membre del Consejo Asesor del Ministerio de Sanidad. Va presentar i moderar Carme Fernández, directora de *Diario Médico*. Videoconferència amb les seus de Girona, Lleida i Tarragona.**

40è aniversari de la Comissió d'Economia de la Salut | Taula 3: Política, Economia i Salut

Amb la participació com a ponents d'Andreu Mas-Colell, catedràtic de la Universitat Pompeu Fabra i col·legiat de Mèrit del Col·legi d'Economistes de Catalunya; Xavier Trias, regidor de l'Ajuntament de Barcelona; Alba Vergés, consellera de Salut de la Generalitat de Catalunya; Francesc Raventós, exdegà del Col·legi d'Economistes de Catalunya, i Marisol Rodríguez, catedràtica de la Universitat de Barcelona. La benvinguda va anar a càrrec d'Anton Gasol, degà del Col·legi d'Economistes de Catalunya, i la cloenda, de la consellera Vergés i del degà. Videoconferència amb la seu de Lleida.* **

COMISSIÓ D'ECONOMIA I FINANCES DE L'ESPORT

Nous reptes de l'esport femení

Taula rodona amb la intervenció de Maria José Rienda, secretària d'Estat per a l'Esport i presidenta del CSD; Paloma Fernández, futbolista professional de l'RCD Espanyol; Anna Godoy, triatleta professional, subcampiona de Triatló Olímpic 2016; Jessica Vall, nedadora professional de 100 i 200 m braça, i Natàlia Via Dufresne, regatista i medallista olímpica i mundial. Va moderar Maria Paz Corominas, vicepresidenta de la Comissió d'Economia i Finances de l'Esport. Videoconferència amb les seus de Girona i Lleida.**

Doble sessió econòmicoesportiva:

1. Final de la Champions en clau econòmica.

2. El repte esportiu, econòmic i empresarial de l'RCD Espanyol.

Conferència a càrrec de José María Gay de Liébana, professor d'Economia Financera i Comptabilitat de la Universitat de Barcelona, president de la Comissió d'Economia i Finances de l'Esport del Col·legi d'Economistes de Catalunya, i de Roger Guasch, director general de l'RCD Espanyol.* **

GRUP DE TREBALL DELS ECONOMISTES SÈNIORS

Desert insòlit

Tertúlia a càrrec de Ramon Campos, membre del Grup de Treball.

La figura d'en Josep Anselm Clavé. Músic, poeta i polític

A càrrec de Josep Mut, escriptor i compositor, directiu de la Federació de Cors Clavé.*

La gran apuesta

Cinefòrum Sèniors. Projectió comentada per Xavier Cebrian, llicenciat en Ciències Econòmiques i gestor de fons d'inversió de GVC, Gaesco Gestión, SGILC, SA.

COMISSIÓ D'ECONOMIA DEL TURISME

Els reptes del Turisme del Segle XXI

Taula rodona a càrrec de Jordi Herrera Cuenca, MBA a EAE Business School, expert en organització operacional, director de CEGOS Barcelona, autor de "Turisme un exemplar de transformació digital" a la *Revista Econòmica de Catalunya (REC 76)*; Joan Bóveda Sanz, economista, soci-director de BurgMaster Hospitality Consultants, autor de "L'empresa hotelera i el relleu generacional" a la *REC 76*. Va presentar l'acte Josep Andreu Casanovas, economista, director de la divisió de Turisme de CEGOS i director del dossier "El sector turístic" a la *REC 76*, membre de la Comissió d'Economia del Turisme del Col·legi d'Economistes de Catalunya. Videoconferència amb la seu de Tarragona.*

COMISSIÓ D'AUDITORS DE COMPTES | REA + REGA CATALUNYA

Nou Estat d'Informació No Financera (EINF) i Informes integrats. Claus per a la seva elaboració i verificació per economistes, auditors i experts comptables.

Conferència a càrrec de Salvador Marín Hernández, director de la Càtedra de Publicacions Científiques i/o Tècniques EC-CGE. Coordinador General CGE, Regulació Professional Internacional i membre del Comitè Assessor de l'International Accounting Education Standards Board-CAG (IAESB-CAG) - International Federation of Accountants (IFAC). Va presentar Valentí Pich, president del Consejo General de Economistas, i la introducció va anar a càrrec de Carlos Puig de Travy, president del REA| Registro de Economistas Auditores-CGE. Videoconferència amb Girona i Tarragona.* **

Presentació dels Models de Memòria 2018

Sessió Tècnica d'Auditoria a càrrec de Gregorio Labatut, economista i professor d'Economia i Comptabilitat a la Universitat de València. Videoconferència amb Girona i Tarragona.*

Aspectes clau d'auditoria. Anàlisi de la seva aplicació pràctica en els informes d'auditoria

Sessió tècnica d'auditoria a càrrec de Pedro I. Romero Martínez, auditor de comptes amb 26 anys d'experiència en la pràctica professional en una *Big Four*. Revisor de Control de Qualitat del Conveni ICAC-REA. Col·laborador del departament de Formació del REA. Assessor d'auditors en matèria de qualitat. Videoconferències amb Girona, Lleida i Tarragona.*

Presentació del quadern tècnic: Àmbit de actuación de los auditores en el Sector Público Local

Conferència a càrrec de Marta Bausá, viceinterventora de l'Ajuntament de Jerez. Vocal de la Comissió d'Auditoria del Sector Públic del

Consejo General de Economistas. Videoconferència amb Girona, Lleida i Tarragona.*

L'auditor davant les actuacions de revisió de l'ICAC

Sessió tècnica d'auditoria a càrrec de Félix Pedrosa, economista, advocat i auditor de comptes, soci director de PKF. Videoconferència amb la seu de Tarragona.*

COMISSIÓ MERCANTIL, CONCURSAL I D'EXPERTS JUDICIALS

La prueba pericial contable en las jurisdicciones civil, penal, contencioso-administrativa y laboral. 7a edició revisada, ampliada i actualitzada.

Presentació del llibre a càrrec de José Carlos Balagué, economista, auditor de comptes, perit judicial, consultor d'empreses i autor del llibre, i José Antonio Avellaneda, economista i auditor de comptes. Coautor en la 7a edició.

COMISSIÓ D'ECONOMIA I SOSTENIBILITAT

La fiscalitat energètica. Sentit, objectius i criteris d'aplicació

Presentació del llibre organitzada juntament amb la Fundació Naturgy i amb la participació de Valentí Pich, president del Consejo General de Economistas de España; de Juan Carpizo, inspector d'Hisenda en excedència, especialista en fiscalitat local, mediambiental i de l'energia, i d'Eugenia Montaña, advocada sènior,

business tax advisory a Ernst & Young Abogados. Videoconferència amb Girona, Lleida i Tarragona.**

Economia circular en funcionament. Unes experiències reals

Taula rodona a càrrec de Marta Subirà, secretària de Medi Ambient i Sostenibilitat de la Generalitat de Catalunya; Dulcinea Mejide, directora de Desarrollo Sostenible de Suez Spain, i Joan Pera, director general d'ARPE. Va moderar Jordi Oliver, CEO Inèdit. Videoconferència amb la seu de Tarragona.*

Segona ponència sobre Bioeconomia: "Bioeconomia de les Infraestructures Verdes"

Conferència organitzada juntament amb la Comissió d'Economia Agroalimentària a càrrec de Josep Garriga, economista; Rosendo Castelló, director general de VINCA Equipos Industriales, president del Consorci Forestal de Catalunya i de Quality Suber; Ana Belén Noriega, enginyera tècnica forestal, MBA, secretària general de PEFC Spain, i Teresa del Pozo, arquitecta i vocal de l'Associació Profusta. Va moderar Ricard Estrada, enginyer tècnic agrícola i gestor mediambiental.

COMISSIÓ D'ECONOMIA CATALANA

Trasllat de seus empresarials i efectes econòmics

Debat a càrrec de Josep Maria Descals, advocat, fundador de Descals Vilarnau Estudi Jurídic, especialitzat en assessorament mercantil i penal a pimes; Gerard Palacin, econo-

mista, exdirector d'auditoria interna i exdirector de coordinació de risc de "la Caixa"; Albert Sagués, economista, soci responsable de fiscalitat d'RSM Spain, i Joan Romero, conseller delegat de l'agència per la competitivitat de l'empresa (ACCIÓ) de la Generalitat.**

Conclusions cycle debats sobre els efectes econòmics de l'1 d'octubre

Roda de premsa amb la participació de Modest Guinjoan i Albert Carreras, president i membre de la Comissió d'Economia Catalana del Col·legi d'Economistes de Catalunya, respectivament.*

El model públic de pensions a Espanya. Particularitats a Catalunya. Altres models existents.

Conferència-debat a càrrec de Concepció Patxot, professora titular del departament d'Economia de la UB, xarxa de referència en Economia i Polítiques Públiques (XREPP); Josep Reyner, economista, membre de la Comissió d'Economia Catalana del Col·legi d'Economistes de Catalunya, i Josep Ginesta, secretari general de departament de Treball, Afers Socials i Famílies de la Generalitat de Catalunya. Videoconferències amb la seu de Lleida.* **

COMISSIÓ DE COMPTABILITAT

Blockchain, una nova era per a l'empresa

Conferència a càrrec de Luz Parrondo, professora de Comptabilitat i Finances a la UPF Barcelona School of Management i coordinadora del monogràfic "Blockchain, bitcoin i criptomonedes". Videoconferència amb les seus de Girona i Tarragona.*

La roda del creixement empresarial

Conferència a càrrec d'Oriol López, economista i auditor, assessor del "Creixement empresarial".*

COMISSIÓ D'ECONOMIA FINANCERA

Fòrum inversor EconomistesBAN-edició XXXIV

Organitzat pels Business Angels Economistes-BAN del Col·legi d'Economistes.**

Reunió del panell d'experts de l'IEBE

Sobre el resultat de l'enquesta a l'entorn de la previsió de tancament de l'IBEX el 30 de juny.*

Un nou món de baixos tipus d'interès? Reptes macroeconòmics per al present i el futur.

Dinar-col·loqui organitzat pel Fòrum Economistes en Mercats Financers amb la participació d'Adrià Morron, CaixaBank Research i doctor en Economia per la UPF.*

COMISSIÓ D'ECONOMIA DEL CONEIXEMENT I INNOVACIÓ

The New Club of Paris Winter Meeting in Barcelona: "Creixement econòmic en l'Economia del Coneixement" | "Economia del Coneixement en el Territori"

Taula rodona i conferència organitzades juntament amb The New Club of Paris i amb la col·laboració d'ACCIÓ.

COMISSIÓ RELACIONS LABORALS

Anàlisi d'urgència del "nou" registre de jornada. Retorn al passat?

Conferència a càrrec de Manuel Hernández, advocat, soci a Sagardoy y Abogados. *

GRUP DE TREBALL D'ECONOMIA DE LA IGUALTAT I DE LA DIVERSITAT

Situació i projecció de la dona en el món empresarial

Taula rodona organitzada conjuntament amb UPF Female Mentoring | Consell Social UPF, a càrrec de Lluís Juncà, director general de Promoció Econòmica, Competència i Regulació de la Generalitat de Catalunya; Anna Gener, presidenta, CEO Barcelona a Savills Aguirre Newman i fundadora de 50a50; Clotilde Teson, vicepresidenta del programa Mentoring de Professional Women's Network Barcelona, i d'Helena Torras, emprenedora tecnològica i inversora, sòcia directora a Pao Capital, líder d'iniciativa #BCNTech4Women. Va moderar Mar Galtés, sènior Advisor a la consultora de Comunicació LLYC. Videoconferències amb les seus de Girona i Tarragona. **

GRUP DE TREBALL ECONOMISTES PER UNA ECONOMIA SOCIAL

Recuperació econòmica i cronificació de les desigualtats socials

Taula rodona a càrrec de Jesús Ruiz-Huerta, catedràtic d'Economia de la URJC i director del Laboratori de la Fundació Alternativas, i Sònia Fuertes, vicepresidenta de la Taula del Tercer Sector i presidenta de la Federació d'Entitats Catalanes d'Acció Social (ECAS).* **

LLEIDA

Debat electoral. Eleccions Generals 2019 - Demarcació de Lleida

Organitzat conjuntament amb UA1 Lleida Ràdio i moderat per Jordi Sebastià, periodista; amb la participació de Xavier Eritja (ERC), Concepció Cañadell (JxCAT), Jaume Moya (ECP), Dante Pérez (PP), Montse Mínguez de (PSC) i Maria Buriel (C's).

Jornada d'Orientació Professional. Grau en Administració i Direcció d'Empreses i dobles graus.

Amb la participació de Josep Mª Riu, president del Col·legi d'Economistes a Lleida. Es va celebrar a la Sala de Juntes de la Facultat de Dret, Economia i Turisme de la UdL.

Participació de la Fira de Treball 2019 de la Universitat de Lleida

TARRAGONA

L'Agència Tributària de Catalunya, més a prop

Cafè-col·loqui amb la participació de Laia Sas, delegada Territorial de l'Agència Tributària de Catalunya; Xavier Camps, cap de la Inspecció Territorial; David Plazas, cap del Servei de Gestió Tributària, i Elisabet Mateo, cap del Servei d'Atenció als Contribuents.

El tratamiento jurídico-fiscal de la remuneración de los administradores

Presentació del llibre amb la participació de Carles Pedreño, economista, doctor en dret i autor del llibre.

Participació en el Fòrum de l'Ocupació Universitària de la Facultat d'Economia i Empresa de la URV a Reus.

Cafè col·loqui a l'Agència de l'Administració Tributària de Tarragona

Amb Joaquin Albisu, delegat d'Hisenda a Tarragona; Guillermo Serrano, cap de la dependència de gestió tributària; Laura Rovira, inspectora en cap de l'AEAT a Tarragona, i Blanca Costa, cap de la dependència de recaptació.

Participació en el Fòrum d'Ocupació Universitària del Campus Terres de l'Ebre de la URV a Tortosa.

INFORMACIÓ NO FINANCERA I 'BLOCKCHAIN'

El “canvi de pantalla” de la comptabilitat

El Col·legi va organitzar unes sessions al voltant de dues de les principals temàtiques que representen el gran pas endavant de la comptabilitat del futur.

MARTÍ GARCIA PONS
President de la Comissió de Comptabilitat i professor associat d'Economia i Empresa de la UB
martigarcia@economistes.com

S'atribueix a Johann Wolfgang von Goethe la següent afirmació: “El sistema de doble entrada és un dels invents més bells de l'esperit humà i tots els bons empresaris han d'utilitzar-lo en les seves activitats econòmiques”. Tot i així, la comptabilitat no és una ciència exacta, i des de sempre ha viscut sotmesa a una important limitació: només registra, classifica i resumeix successos traduïbles en unitats monetàries. Tanmateix, això no era un inconvenient quan Luca Pacioli va fer difusió del **principi de la partida doble**. Però avui és un dels esculls que expliquen el deteriorament de la seva utilitat, i que permet a acadèmics com Baruch Lev pronosticar la seva mort a partir de tres causes:

1) Tracte deficient dels actius intangibles (creadors de valor empresarial predominants). El 80 % de les empreses que surten a borsa als EUA ho fan amb pèrdues, i una de les raons assenyalades és la importància que han guanyat els intangibles en les valoracions del mercat, una cosa que la comptabilitat no reflecteix com cal. Gran part dels costos de desenvolupar actius intangibles es registren com a despeses en comptes de ser amortitzats.

2) Prevalença creixent d'estimacions subjectives més enllà del registre de les transaccions amb tercers. Els esforços dels reguladors i els professionals de la comptabilitat de tot el món, elaborant més

normes i més complexes, no aconsegueixen que la informació financera reflecteixi correctament la rendibilitat de les empreses ni el seu valor. El 75 % de les normes i els estàndards de comptabilitat publicats pel FASB (147 normes des del 1973 fins al 2009) no van afectar de cap manera els accionistes de les empreses implicades. Un 13 % de les normes van rebaixar el valor de les accions. Només un 12 % van beneficiar els inversors (Lev, Gu 2017).

Recordem, també, que la Directiva 2013/50/UE eliminava l'obligació de publicar la informació trimestral de les societats cotitzades, opció adoptada per quasi tots els països de la UE, entre ells, els quatre principals, però no per part d'Espanya. I més enllà de possibles debats sobre l'asimetria de la informació i la *insider trading*.

3) El no reconeixement o el reconeixement no sistemàtic de successos rellevants amb influència en el valor corporatiu de les empreses. La rellevància de la informació resideix en què serveixi per conèixer com l'empresa desenvolupa i manté avantatges competitius sostenibles mitjançant innovacions d'èxit. Molts fets empresarials de rellevància —signatura o cancel·lació de contractes, alteracions tecnològiques externes, programes d'investigació fallits, pèrdues de talent...— no es comptabilitzen en temps real perquè no són transaccions explícites amb tercers.

Però no tot està perdut. Com afirmava Peter Bakker (HBR, 2013), hem d'assegurar que els informes corporatius deixin clar com una companyia està guanyant els seus diners, no només quants n'ha guanyat. Per a cada mesura contrastada del rendiment del capital financer, en necessitem una altra per al social —els beneficis econòmics que es deriven de la cooperació entre grups, i

La sessió de Luz Parrondo sobre *blockchain* va registrar una notable assistència de públic.

una altra més per al natural—, el subministrament d'ecosistemes naturals que convertim en béns o serveis valuosos a futur.

Si l'empresa vol restablir la confiança de la societat, ha de ser més transparent i reconèixer que els recursos i els beneficis socials s'han de tenir en compte en la gestió diària. La creació de valor es pot fer de manera compartida, és a dir, que al mateix temps que es crea valor econòmic també es crea valor social i ambiental, i es compleix amb les administracions públiques. Es tracta de la visió ambiental-social de govern (*Environmental, Social and Governance, ESG*).

Vet aquí el gran pas endavant de la comptabilitat del futur, **l'estat d'informació no financera**. Un repte que entoma la Directiva 2014/95/UE de 22 d'octubre de 2014, i la seva transposició a la normativa local mitjançant la Llei 11/2018, de 28 de desembre, per la qual es modifica el Codi de comerç, el text refós de la llei de societats de capital i la Llei d'auditoria de comptes.

Aquesta fou l'aportació que Maria Eugènia Bailach, economista i auditora, va compartir amb els assistents a la sessió organitzada

per la Comissió de Comptabilitat (Comissió conjunta CEC-ACCID), en aquesta ocasió juntament amb la Comissió d'Economia i Sostenibilitat.

Després d'exposar el canvi de model de creació de valor i el desenvolupament sostenible com a nou paradigma de la gestió empresarial, Bailach va delimitar el marc normatiu de la informació no financera i la seva definició, va detallar l'abast de la Llei 11/2018, i va tractar la seva verificació i quin era el paper dels auditors en aquest àmbit a partir de dues consultes emeses per l'ICAC i a la Norma Internacional d'encàrrecs d'assegurament ISAE 3000.

Una altra sessió es va dedicar a **la tecnologia blockchain o cadena de blocs**. En aquest cas, la ponent fou Luz Parrondo, professora de comptabilitat i finances de la UPF-Barcelona School of Management i editora del volum 26 de la *Revista de Comptabilitat i Direcció* dedicada al *blockchain*, el *bitcoins* i les criptomonedes. En la seva presentació, va exposar el funcionament bàsic del *blockchain*, les seves implicacions en la pràctica comptable i auditora, i les repercussions que l'aparició de les criptomone-

des pot tenir en l'àmbit econòmic, comptable i financer.

Per definició, *blockchain* és un llibre major de registres distribuït, una base de dades distribuïda i segura que emmagatzema un registre de totes les operacions que han tingut lloc dintre d'una xarxa, amb una capacitat per registrar múltiples transaccions en temps real increïblement poderosa. A això se li uneix la possibilitat d'afegir contractes intel·ligents per automatitzar processos com els pagaments i els seguiments de control.

Tenir un llibre de comptabilitat que mostri fàcilment tota la cadena de transaccions no només proporciona excel·lents registres d'auditoria, sinó que també permetria tenir actualitzacions d'estat en temps real. Pel que fa a l'auditoria, el *blockchain* facilita el procés d'inspecció, planteja una nova forma d'auditoria continuada i requereix confiar en noves eines que implicaran un canvi en la composició dels equips d'auditoria (Monllau, 2018). Mes enllà de previsions apocalíptiques sobre la desaparició de la professió d'*accountant* (Frey i Osborne, 2013), la comptabilitat "canvia de pantalla" i inicia una nova era. ■

DOCTORS MIRAVÉ

ODONTOLOGIA 360°

Entre d'altres especialitats:

Ortodòncia invisible
Odontologia Infantil
Odontologia Integrativa

Disposem d'un servei de gestió de l'ansietat dental

Serveis sense cost per col·legiats i familiars (mateix domicili):

Visites Odontològiques
Higiene dental anual
Visites odontològiques urgència
Rx intra-orals
Tarifes preferencials per la resta de tractaments

C/Muntaner 239 Telf. 93 200 93 39

Ens hem unit, hem ampliat i seguirem creixent plegats

www.mirave.es

Assessorament per a col·legiats i col·legiades

Assessorament fiscal, assessoria jurídica i assessorament tècnic gratuït per a auditors de comptes són tres dels serveis que el Col·legi d'Economistes de Catalunya ofereix a tots els seus col·legiats i col·legiades.

Assessorament fiscal

El Col·legi d'Economistes ofereix un servei d'assessorament fiscal gratuït, exclusiu per a consultes personals i familiars. Per a les consultes de caràcter fiscal que afecten tercers, s'ofereix la possibilitat de resoldre-les als Debats fiscals.

Com funciona?

Les consultes s'atenen a través del web del Col·legi (Serveis > Assessoria Fiscal), on s'ofereix atenció personalitzada, amb periodicitat quinzenal, els dimarts a la tarda. Les consultes que afecten tercers s'atenen presencialment durant els Debats fiscals, organitzats quinzenalment per la Comissió d'Assessors Fiscals, FiscalistesCEC, a la seu del Col·legi a Barcelona (es poden seguir també per videoconferència des de les seus de Girona, Lleida i Tarragona).

Com a mínim un dia abans de l'inici del Debate, els consultants han d'enviar la consulta a comissiofiscal@coleconomistes.cat i després han d'assistir als Debats, on serà exposada i debatuda. Les sessions són gratuïtes i exclusives per a col·legiats i col·legiades. ■

Assessoria jurídica

El Col·legi d'Economistes de Catalunya disposa d'un servei gratuït d'assessoria jurídica per als seus col·legiats i col·legiades.

Com funciona?

Les consultes es formulen necessàriament per escrit, a través del formulari que es troba al web del Col·legi (Serveis > Assessorament). Aquest servei està limitat a quatre consultes a l'any.

Altres serveis jurídics d'interès

Arran de l'entrada en vigor l'any 2018 del nou Reglament Europeu de Protecció de Dades, el Col·legi també ofereix assessorament en matèria de protecció de dades. Aquest servei d'assessorament jurídic és exclusiu per a col·legiats/des i despatxos vinculats al Col·legi, on les consultes s'han de fer necessàriament per escrit, a través del formulari de la secció web.

El servei d'assessoria jurídica també inclou un primer consell orientador, no directiu, relatiu a qualsevol qüestió en matèria d'estrangeria. ■

Assessorament tècnic per a auditors de comptes

El Col·legi d'Economistes de Catalunya posa a disposició de tots els auditors de comptes membres del Col·legi un servei gratuït d'assessorament tècnic en matèria d'auditoria.

Aquest servei consisteix en què un economista auditor amb anys d'experiència i membre del comitè directiu de la Comissió d'Auditors de Comptes | REA Catalunya, que compta amb el suport del Gabinet Tècnic del REA-Registro de Economistas Auditores del Consejo General de Economistas, dona la seva opinió, suggereix o facilita suport tècnic en relació amb qualsevol consulta que se li adreci sobre temes d'auditoria de comptes, responsabilitat dels auditors, accés a l'activitat...

Com funciona?

El servei és molt senzill: l'auditor només ha de tramitar la seva consulta mitjançant el formulari que està al web del Col·legi (secció Serveis): "Sol·licitud servei assessorament d'auditoria".

Les respostes només es donen verbalment i telefònicament en un termini màxim de 72 hores, exceptuant les preguntes que es consideren d'especial importància o revesteixen certa complexitat, que són consensuades prèviament amb el Departament Tècnic del REA.

El responsable d'aquest servei tècnic és Antoni Puig Rimbau, economista amb una experiència professional de més de 25 anys com a auditor de comptes, membre de la Secció REA Catalunya, soci de la firma BN Fix Auditores i responsable del Centre de Formació Continuada de la mateixa firma. També és coordinador i professor del Màster d'Auditoria i altres cursos de formació pràctica per accedir al ROAC. ■

Especialistes en càterring per a reunions de treball, pastisseria, plats cuinats i salat

Boci

Via Augusta 112, 08006 Barcelona tlf. 932371313 www.boci.cat

Expedicions 2019/20

UZBEKISTAN
Sortida: 05/09/2019
10 dies/8 nits
Preu final:
2.190 €
Itinerari: Tashkent, Urgench, Khiva, Bukhara, Shakhrisabz i Samarcanda

UGANDA
Sortida: 09/10/2019
12 dies/9 nits
Preu final:
3.995 €
Itinerari: Entebbe, Murchison, PN Kibale, PN Queen Elisabeth, PN Bwindi, Llac Buryonyi i Llac Mburu

ISRAEL
Sortida: 24/10/2019
8 dies/7 nits
Preu final:
3.090 €
Itinerari: Jerusalem, Betlem, Tiberiades, Tel-Aviv i Mar Morta

ETIÒPIA
Sortida: 13/11/2019
10 dies/7 nits
Preu final:
2.850 €
Itinerari: Addis Abeba, Bahir Dar, Gondar, PN Simen i Lalibela

ARGENTINA
Sortida: 05/12/2019
12 dies/10 nits
Preu final:
3.650 €
Itinerari: Buenos Aires, Ushuaia, El Calafate i Iguazú

SRI LANKA
Sortida: 15/01/2020
11 dies/8 nits
Preu final:
2.650 €
Itinerari: Colombo, Dambulla, Kandy, Nuwara Eliya, PN Yala i Mirissa

RACC

Jornada dels **Jo**economistes 2019

“Economia digital i Sostenibilitat”

Barcelona, 25 d'octubre

Lleida, 28 de novembre

Girona, 21 de novembre

Tarragona, 7 de novembre

Inscripcions obertes a partir del mes de juliol!

www.jornadaeconomistes.cat